

Taxa postali
plátó in num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, S.

Dr. Bánszetter Robo
Budape
Mentér 2108

Baron L. Pop (v. Brass)
Telefon: 9-77. Előfizetés: ar.
Havonta 110, negyedévre 320,
évre 600, egészévre 1200 le.
Földre: Havonta 1, negyedé-
vűre 6, egészévre 18 dollár. Ár-
désék díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánsági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utannyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hérmentelen leveleket nem fogadunk el.
Késiratok megérkezését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 11.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1933 december 17.

5694. ÉV XVI. EVF.
KISZLEV 29. 283 SZÁM.

Nyílt levél

Wezel Albert főrabbi urhoz,
az erdélyi Ortodox Központi Iroda
elnökéhez

El voltunk készülve rá, hogy a mostani választásokon is, éppen úgy, mint az előző kettőn, fognak bennünket érni háttámadások zsidó részről, hiszen sajnos, még nem vesztett ki teljesen a házi zsidók nem éppen szimpatikus típusa. Tudtuk azt is, hogy különösen a liberális párt kultiválja a házi zsidók rendszerét, mert ilyenformán véli a legkönnyebben és legolcsóbban elintézni a zsidókérdést. De tudtuk azt is, hogy a józan zsidó választóknak meg van a maguk véleménye ezekről a zsidó áruokról és undorral fordulnak el tőlük.

Most azonban egy olyan szervezet részéről érte orvátadás a Zsidó Pártot, amelyre nem voltunk elkészülve. Öntől, főrabbi ur és a vezetéke alatt álló ortodox iródtól vártuk a legkevésbé, hogy erre a tisztátalan szerepre vállalkozzék. Elettünk nagy csalódásai közé fogjuk ík tatni azt a körlevelet, amelyet főrabbi ur intézett ezekben a napokban az erdélyi ortodox hírközlőkhöz és rabbikhoz. Azt hisszük, csakhamar el fog jönni az idő, amikor Ön is keserű megbánással fog gondolni erre a meggondolatlan és minden bölcsességet nélkülöző lépésre.

Bár különben nem foglalkozunk politikával — így kezdő Ön ominózus körlevelét és mi annak elosvása óta is folyton azt kérdezzük magunktól, miért kellett Önnek egy olyan területre belekontárkodnia, amely teljességgel kiesik az Ön nagybecsű kompetenciájából és amelyhez a jelek szerint egyáltalán nem ért. Az Ön hivatása, mint közbecsülésben álló tudós főrabbi és az erdélyi ortodox zsidóság vallási vezéré, valóban nem a politizálás.

A megelőző két válaszában Ön rendkívül böcsen fel is ismerte ezt a hivatását és kellő tapintattal azok részére engedte át a zsidóság nevében való politikai lást, akik erre hivatottak. Azt hisszük, semmi oka sem volt rá, hogy ezt a magatartását megbánja. Az elmúlt két parlameneti ciklus alatt a leghatározottabb együttműködés fejlődött ki az Ön vezetés alatt álló ortodox iródtól és a zsidó parlament klub között. Ugy Ön, mint az erdélyi ortodox hírközlőkhöz számoltalan esetben veték igénybe a zsidó parlament klub intervencióját a különböző kormányhatóságoknál és azt hisszük, hogy bármikor hajlandó lesz igazolni azt, hogy a zsidó képviselők mindig a legnagyobb készséggel és lelkesedéssel állottak az Ön és az erdélyi ortodoxia rendelkezésére. Ön nagyon jól tudja, mennyit küzdöttek a zsidó képviselők a parlamentben és a parlamenten kívül az ortodoxia érdekeit és mennyit veszélyt hárítottak el hírközlőseink feje felől. Ha szükség lenne rá, Önt kellene hívnyunk koronatanak ahhoz, milyen életbevágóan fontos, hogy a zsidóság megfelelően képviselve legyen a parlamentben és mennyire a lét, vagy nemlét kérdése számunkra az, hogy veszélyeztetett érdekeinknek arra hivatott szószólói legyenek a törvényhozás házaiban.

Annál nagyobb most a mi megdöbbenésünk, amikor az Ön körlevelét olvassuk, amelyben arra szólítja fel az ortodox zsidóságot, hogy szavazataikkal a kormányt és a liberális pártot támogassák. Ez más szóval azt jelenti, hogy Ön ma már nem tartja szükségesnek, hogy a zsidóságnak képviselői legyenek a parlamentben. Ezt pedig azzal próbálja indokolni, hogy a növekvő antiszemitizmus miatt támogatnunk kell a kormányt, amely az antiszemita agitáció megfékezéséért igéri.

Főrabbi ur! Ön éppen olyan jól tudja, mint mi, hogy ha a kormány meg akarja fékezni az antiszemitizmust, ugy ezt nem a mi szavazataink kedvéért teszi. Abban a nagy esztában, amelyet a kormány az ellenzéki pártokkal folytat, a mi szavazataink se nem osztanak, se nem szoroznak. Ezt a küzdelmet a román választók millióinak és nem nekünk zsidóknak kell eldönteniük. Minden beleavatkozás ebbe

Zelea Codreanu a feloszlatott Vasgárda vezére megismétli felhívását, hogy Erdélyben Maniura, a Regátban Bratianu Györgyre szavazzanak párthívei

Bucuresti-Bukarest, december 16. Zelea Codreanu, a feloszlatott vasgárda vezére a mai Calendarulban felhívást intéz híveivel, arra kérve őket, hogy Erdélyben szavazzanak Maniurapártjára, az ország többi részeiben pedig Bratianu György pártjaira, ott ahol Averescu marsall van jelölve, ott a néppárt vezérére, Codreanu kijelenti, hogy nem találkozott ezekkel az urakkal, nem beszélt velük és felhívását legjobb lelkiismerete szerint intézi. Kéri, hogy legionistái ne szavazzanak a cuzistákkal, akik jellemtelen emberek és készek magukat eladni a francia zsidó bankároknak is. Ennek a bizonyosságra, hogy a cuzista pártot nem oszlatták fel.

Goga ma Maros megyébe utazik, elutazása előtt újabb manifestumot közöl lapjában:

A manifestum hangsúlyozza, hogy 5 monarchista és azt kívánja, hogy a királyt koronázzák meg Alba Iulián. Ami a politikát illeti, Románia a románoké, a nemzeti elvnek az alkalmazása számbeli arány szerint az ország állami és magánvállalatokban, ez a programja. Követeli továbbá a kisebbségeknek a szomszédos államokkal való érintkezése kellő ellenőrzését, kivéve természetesen azokat, akik megszávatiák az uniót. Repatriálását régi hazájukba mindazoknak az idegen elemeknek, akik család uton jöttek az országba.

Gazdasági téren Goga követeli a mezőgazdasági adósságok likvidálását, a nemzeti ipar megteremtését. Követeli továbbá a halálbüntetés bevezetését.

Ugyancsak ma becsátotta ki manifestumát Averescu marsall is, kérve hívei szavazatát és hangsúlyozva, hogy ma is kész vállalni a kormányzás felelősségét.

Benes megállapodott Paul Boncourral, hogy megakadályoznak minden módosítást a Népszövetség alapokmányában

Benes Lebrunnél volt villásreggelin. Hétfőn utazik el Párizsból a cseh miniszterelnök

Párizs, december 16. Benes ma részt vett Lebrun köztársasági elnök villás reggelijén s utána folytatta megbeszélését Paul Boncourral a közép-európai és a balkáni helyzetről.

Tegnap Benes Daladiéval tárgyalt, majd résztvett a párizsi csehszlovák követség bankettjén, amelyen ott volt Chautemps és Paul Boncour is. A cseh szlovák külügyminiszter hétfőn fogja elhagyni Párizst.

Az Echo de Paris szerint Paul Boncour és Benes megállapodtak abban,

hogy mereven elutasító álláspontra helyezkednek a Népszövetség minden oly irányú újraszervezési kísérletezésével szemben, amely a tagállamok egyenlőségét sértene.

Benes a Temps munkatársa előtt tett nyilatkozatában hangoztatja, hogy a leghatározottabban ellenéz minden nemű módosítást a Népszövetség alap okmányában. Azt az álláspontot szögezi le, hogy a Népszövetséghez nem szabad hozzányulni, mert félt, ha egyszer hozzányultak, semmi sem marad belőle.

esetében, amely még arra sem érdemesítette a zsidóságot, hogy a tőle elvárt választási támogatás ellenében egy akármilyen szerény képviselőhöz juttassa a zsidóságot.

Ezért hisszük, főrabbi ur, hogy az erdélyi ortodox zsidóság ezalkalommal nem fog az Ön szavára hallgatni, hanem kiként a megelőző két választáson, most is tanujelét fogja adni politikai érettségének és fegyvelmetlen, öntudatosan a Zsidó Párt listára fogja leadni szavazatát. Mert az ortodox zsidóságnak kell leg jobban ismernie az ősi mondást: „Im én aní li, mi li.” Ha én nem küzdök magamért, ki küzdjön? Korunk nagy zsidó tragédiája éppen elég mementó arra, hogy ezt a mély tanítást végre tettekkel szivleljük meg.

Főrabbi ur, az Ön kisiklása rendkívül fájdalmasan érint bennünket, mert Önt valóban az erdélyi ortodoxia hivatott vezérének tekintettük. Fáj nekünk, hogy Ön ezzel a gesztusával eltaszítja magától az ortodoxia józan és gondolkodó elemeit, de féltünk az ifjúságot, jövőnk zálogát, amely az ilyen tettekkel elárulva érzi magát. Hiszük, hogy ez a választás nagy tanulság lesz az Ön, valamint a többi erdélyi ortodox rabbi számára. Ha meg akarják őrizni nagyon is fontos lelki becsvágyukat hivatkozva, hogy tartózkodniuk kell a politika területén való elkalandozástól, mert ezzel csak a zsidóság elkeseredését és bizalmatlanságát váltják ki maguk és nemes hivatásuk iránt.

(m. e.)

VILÁG TÜKRE

Lelki sanyargatások Írta: Dr. Edgar Lang

Az alábbi cikket dr. Edgar Lang, emigráns müncheni újságíró írta lapunk számára, akinek egy cikket közöltük már az Uj Kelet és aki az osthofeni koncentrációs táborból szökött meg.

Régi történelmi tapasztalat, hogy minden politikai rezsimváltozás jogfosztásokat hoz magával a legyőzöttek számára. Az is tudvalevő tény, hogy a politikai ellenfelekkel nem szoktak túlságosan finom kézzel bánni, amivel a legyőzötteknek számolniuk kell.

Hitler győzelme után mindenre el voltunk készülve Németországban. Éppen ezért már tisztán etikai okokból is teljes lehetetlenség számomra, hogy elszenvetett testi bántalmazásokról beszéljek.

Ami azonban kiolthatatlanul ég a szívemben s ami arra kényszerít, hogy egy szélesebb nyilvánosság tudomására hozzam, azok a lelki szenvedések és kínok, melyeket a „harmadik birodalom” védtelen áldozatainak kellett elviselniük.

Ők, akik a német kultúra hordozói, akik nevezik magukat, egy olyan szégyenfortallos moeszkolták be magukat, melyet sohasem fognak tudni lemosni magukról és amelyet sohasem fognak tudni kioltani, még akkor sem, ha már áldatlan uralmuk a régmúlt világba fog tartozni.

Közel négy hónapot töltöttem el az osthofeni koncentrációs táborban és a szomorú emlékek gazdag élményeiből akarok itt néhány különösen drasztikus esetet felemlíteni.

Ami a koncentrációs tábor berendezkedését illeti, semmiben sem különbözik a háborús évek fogolytáboraitól. A nemárják kolonjainak szolgálata azonban valamivel szigorúbb, a fegyvelmezés kezelése pedig valamivel keményebb, mint a többi foglyoknál. . . . Hiszen csak jogfosztott zsidókról van szó, akiknek kiirtását ígerte meg az új rendszer.

Ezeknek a mélyen lesújtó emberi megaláztatásoknak idejéből szeretnék néhány oktatás példát feleleveníteni annak illusztrálására, hogy milyen fennálló rafinériával sanyargatták a dozataikat ezek a minden emberiségből kivetkőzött nácihordák.

Dávid Preiss, a világhírű orientálistát, aki születésére nézve orosz, 1912-ben hívta meg Vilmos császár Pétervárról a müncheni egyetemre. A császár külön tanszéket állított fel e ki való tudós számára és a tanszéket maga finanszírozta.

A horogkeresztesek első hőstetteinek egyike volt ennek az embernek, ki sem milyen politikai tevékenységet nem fejtett ki, a koncentrációs táborba való szállítása.

A hatvankilenc éves ősz tudós ismeretlen okokból vonta magára a horogkeresztesek különös gyűlöletét. Műtán beszállították a táborba, a takarító osztályhoz osztották be. Ennek az osztálynak az volt a feladata, hogy leg alábbvalóbb munkálatokat végezze el — a lépcsők és az illemhelyek tisztántartása körül.

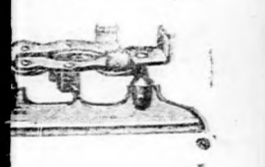
Egy napon, déli időtájban ebédnél ültünk, amikor az őrségnek egyik durva alakja berontott a terembe és vad szitkok közepette ordította, hogy a klozettek piszkosak. Felszóllította Preiss magántanárát, hogy kövesse őt. Az ő felügyelete alatt kellett ennek a nagy tudósnak reprodukálhatatlan módon megtisztítani a bepiszkolt széket. Mű után ezt a tisztogatási műveletet néman és szóltanul elvégezte, újra a terembe vezették és arra kényszeríteték, hogy fejezze be ebédjét. Ha volna kedott volna, ugy parancsnak való el lenszegülése címén fegyvelmezték volna

amelyben bizal-
vetség iránt, de
y a Népszövét-
hogy a Német-
adó fegyverek
továbbá hogy
gukat hadügyi
szállítására és
sek nemzetközi
vezettségűek.

ertesülési sze-
ber 21-én érke-
tárgyalni fog
encourral. Az
szből Capriba
tölt s azután
cserét folytat.

szerint a le-
sára alakított
bizalmas ülést

berlini angol
tt, ahol nyom-
hajtattott. A
angol külügy-
külügyminisz-
ról.

ák,

szközők, ön,
nagy válasz-
Lorgmonok,
rek minden
sittának.

esváron
vi román
ust

ber 15. Is-
t, bukaresti
ett a belügy-
esszus eng-
pi tárgyalás
ster közölte
vel hogy a
1934 január
ajlása és a
nappal Te.
elügyminisz-
tek tudomá-

A Zsidó
ton hozza,
y a ma es
technikai
alaszta.ia.
teazestélyt
a-Barisszia.
rucca) 1.
stély iránt
nyilvánul

nikadó
ada Baros
Közi. 347

meg, ami azt jelenti, hogy arrestbe fogják és örökre eltűnik. Utólagosan természetesen úgy mondták volna... ön gyilkosságot követett el...

Minden este kilenc órakor van le a véltörvény. Minden fogolyt meg van az a joga, hogy három héten egy szer levelet kapjon feleségétől vagy hozzátartozóitól és jogában áll engedélyt kérni egy levél megírásához is. Hogy mily türelmetlenül várnak élet jelt a hozzátartozók a szabadságuktól megfosztott emberektől, azt ki sem mondhatjuk.

Katonai sorba állnak az emberek a levelek átvételére a koncentrációs tábor vezetője elé. De ez sem történik minden megaláztatás nélkül. Szótlanul kell mindent elviselni.

Egy embert nevével szólítanak. Kingrik a sorból. Három lépésnyire a vezetőtől megáll, fesztes állásban, kinyújtja kezét köszöntésre és úgy, ahogy elő van írva, kiáltja:

„Heil Hitler!” — kérdi a vezető.

„Mózes Rosenzweig?”

„Mi vagy?”

„Porosz?”

„Német akarsz lenni?”

„Hiszen te galád uton jutottál a rossz névhez, ezért nem is kell elolvasnod, hogy mit ír nekem a te Sáráhd!”

Ezzel a szavakkal előveszi a Mózes Rosenzweignek címzett levelet, megmutatja a szerencsétlennek a felírást és szeme láttára összetépi, majd papirkosárba dobja azt.

„Abteten!!!”

Hogy mire képes az emberi türelmetlenség és a barbarizmussal határos lelkifelség, erre jellemző az egyik beszélt fogoly az esete.

Uj helyiségünkben új áruk

Modern csillárok
Legújabb rádiók
Villanyvasalók, főzők

CONSTRUCTIO,

CLUJ, Piata Unirii 31. Telefon 83.

Siegfried Lehmann. Dortmundból hozták. Házában lakott egy vasutas, akit egy napon halálos szerencsétlenség ért. Özveggye, aki áldott állapotban volt, meghalt fiúgyermekének szülésében.

Siegfried Lehmann mélyen megrendítette a tragédia, amely házában lejátszódott és elhatározta, hogy miután házassága gyermektelen, magára vállalja az árva gyermek gondozását.

Felvétette a gyermeket a zsidó közönségbe és ősei szellemében nevelte fel. A gyermek tizenhárom éves lett, rájött a szerettel csüngött nevelésü léin.

Egy nap aztán megjelent a házában a rendőrség, és magával cipelte a megijedt embert. A rendőrségen közölték vele, hogy egy árja-származású gyermek erőszakos módon elidegenített hitétől és zsidóvá nevelte. Ezzel merényletet követett el a német nép ellen. Hogy Németországot megtisztítsák az ilyen káros elemektől, elrendelték az osthofeni koncentrációs táborba való beállítását...

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájdás ellen a természetadta „Fereke József” keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

Megkérdezte már üzletfeleitől, hogy ki váltották a választói igazolványukat? Kötelessége megkérdezni!

A szovjet kormány Birobidzsanba invitálja a német zsidókat

Moszkva, december 16. A Szovjet unió távolkeleti országainak kolonizációs érdekeiben Stalint és Molotov menesztették a távolkeleti területeket a mezőgazdasági természetbeni adókotelezettség alól. A rendelet értelmében a kollektív gazdaságoknak 10 évig, a magános parasztnak öt évig nem kell adót fizetni. Nagyszabású kolonizációs tervek jelent be a szovjetkormány Sachalinban és Kamtschatkában valaminek a birodzsanai zsidó telepítési területen.

Smidowitsch a nemzeti kisebbségek népbiztosa és a központi végrehajtó bizottság alelnöke egy angol távirati iroda munkatársának kijelentette, hogy a Szovjetunió egy autonóm zsidó köztársaságot fog létesíteni Birobidzsanban.

Birobidzsan területe — mondotta Smidowitsch — háromszor akkora, mint Palesztináé. Az országnak azonban technikailag előképzett erőkre van szüksége. A Szovjetunió meghívja a Németországból kiűzött és a Birobidzsanból kivándorolt zsidókat, hogy vegyenek részt a birodzsanai zsidó köztársaság felépítésében. Birobidzsanban még hiányzanak a lakóházak, a vízvezetékek és elektromos üzemek. Ezeket a nehézségeket könnyen át lehet hidalni az ország természeti kincsekben való gazdagsága révén, ha a világ zsidóságaának vezetői elhatározzák, hogy a szovjetkormány által megindított birodzsanai kolonizációs művet fogják támogatni. A kormány az a szándéka, hogy a nagyobb zsidó szervezetek kelet megállapodást kössön, melyek rendelkezésükkel a szerződő felek jogait és kötelességeit.

A Szovjetunió új politikai orientációja nyilvánvaló. A birodzsanai kísérletek eddig mind kudarcba fulltak, holott a Szovjetunió számára a mandzsuriai határ védelmét szolgáló kolonizációs mű fontos stratégiai pontot jelent és ennek a politikának a vonalába esik az a kolonizációs program, amelyet a szovjet kormány a Távolkeleten akar megvalósítani. Erre most kedvező alkalom a németországi zsidó tragédia, amely kitűnő zsidó erőket dob ki a nagyvilágba, amelyeket a Szovjet birodzsanai kolonizációs szolgálatába szeretne állítani.

Hatszázhuszonöt vasgárdista van még letartóztatásban

Konstancában a letartóztatott vasgárdisták szétrombolták a helyiséget, amelyben bezárva tartották őket

A hír szerint Berlinbe szökött Codreanu állítólag Bukaresiben letartóztatták

Bucuresti-Bukarest, december 16. A letartóztatott vasgárdisták helyzetéről a legkülönfélébb hírek keringtek és láttak napvilágot az ország sajtójának hasábjain. A belügyminisztérium úgy látja, hogy bizonyos egyéneknek érdeklükben állt riasztó híreket röpiteni szét ebben az ügyben s ezekkel a híresztelésekkel szemben a következő kommunikát adta ki:

— A vasgárdaszervezetek feloszlása után az egész ország területén, Bukarestet is beleértve, összesen 1300 személyt tartóztattak le. Az első szelekcionálás után a hatóságok kezében maradt még 625, akik közül ma és holnap még 225 személyt fognak szabadon bocsátani. Nem volt haláleset és nincsen sebesülés. A letartóztatottak, úgy zsidóknak, mint a többi helvények egészén jó dolguk van, alaptalan minden olyan hír, amely az éheztetésükkel

vagy verésükkel kapcsolatos. Konstancia, december 16. A Konstancában letartóztatott vasgárdisták dühükben szétrombolták a helyiséget, ahol bezárva tartották őket. Összeszúrták a berendezést, kitérték az ablakokat és fel akarták gyújtani a házat, amikor odaérkezett a karhatalom és letartóztatták, akik a rombolást kezdeményezték. Zsilavába szállították.

Bucuresti-Bukarest, december 16. A Stop című lap, mely azt a hírt közölte, hogy Zelea Codreanu Németországba szökött, most azt írja, hogy Zelea Codreanu egyik pártvezér lakásán letartóztatták a hatóságok. A Codreanu tartózkodási helyét állítólag éppen a felesége feljelentéséből tudták meg illetékesek. A hírt szintén fenntartással közli a lap, éppugy, mint a multkorinak lammal.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Áruraktárunkat minden elfogadható áron kiárusítjuk, vagy együttesben is eladjuk!

Üveg, porcellán és konyhafelszerelési cikkek

Moskovits & Comp.

Cluj, Főpostával szemben

Karácsonyi könyv és kotta

kiárusítás nagyon olcsó áron december 24-ig

Könyvek:

Wells: Az élet csodái 3 diszkötet	500
Wells: Világtörténelem	130
Marzali: Világtörténelem 12 k.	2000
Tolnai Világtörténelem 10 köt.	400
Szilágyi: Magyarország tör. 10 k.	1500
Baróti Szalai: Magy. története 4 k.	400
Malonyai: Magyar nép művészete 5 kötet	3000
Pallas Nagy lexikon 18 kötet	1800
Révai Nagy lexikon 20 kötet	6000
Franklin Kézi lexikona 3 kötet	400
Meyers Konversations lexikon 18 Bande	800
Génius Kézi lexikon	100
Magyar Jogi lexikon 6 kötet	900
Közgazdasági lexikon 3 kötet	450
Műveltség Könyvtára 11 kötet	2500
Bréhm: Állatok világa 10 kötet	2000
Bréhm: Állatok vil. első 5 kötet	500
A nagy francia forradalom és Napoleon 5 nagy díszes köt.	1200
Képes Remekírók Könyvtára 50 kötet	2000
Lyka Károly: Művészet 5 évf. 3 kötet	750
Fuchs: Az ujkor erköestörténete 3 kötet	600
Keyserling: Könyv a házasságról	80
Technikai Lexikon 2 kötet	500
Zenei Lexikon 2 kötet most csak	800
Rejmann: Musiklexikon 2 Bände	3490
Arany János összes munkái 6 köt	600
Vörösmarthy összes munkái 8 köt	800
Petőfi összes költeményei díszk.	80
Tótfalusi: Ref. képes szentbiblia	1100
Makkai: Ördögsekér 2 kötet	50
Markovits: Szibériai garnizon 2 k.	50
Paleologue: A cár országa 3 köt.	90
Szabó Dezső: Elsodort falu 3 k.	150
Szabó Dezső: Segítség! 3 kötet	210
Feuctwanger: A zsidó háboru 2 k.	54
Ugyanaz egybekötve	114

KÉPESKÖNYVEK szétnyitható kap ható 12—20—25—30—40 lejrét.
MESESKÖNYVEK szép kötésben kap hatók 5—10—20—25—40 lejrét.

KOTTÁK:
KARÁCSONYI zenés ALBUMOK nagyon sok új sláger és népdalal.
RÓZSAVÖLGYI, MORAVITZ, NÁDOR, és BARD albumok a 160

BEETHOVEN album nagy diszkötés
CHOPIN a bum nagy diszkötés
MOZART album nagy diszkötés
SCHUBERT album nagy diszkötés
SCHUMANN album nagy diszkötés

540 Lei helyett 260 Lei

Teljes OPERÁK zongorára:
Aida, Carmen, Don Juan, Ernani, Fligende Hollend, Hugenoten, Jüdin, Lohengrin, Martha, Mefistofeles, Mignon, Maskenball, Rigoletto, Tannhauser, Tell Vilmos.

150 lej helyett csak 50 lej.

Beethoven összes szonátái	240
Haydn összes szonátái I—II. köt.	70
Mozart összes szonátái I—II. köt.	90
Chopin összes Valcerek	60
Chopin összes Mazurkák	90
Chopin összes Noktürnök	70
Chopin összes Polonaisek	70

Kaphatók:

Király János

könyv és zeneműkereskedésben Cluj, Kolozsvár, Főter 15. sz.
Videkre a pénz előzetes beküldése esetén bérmentve szállítunk.
Kérjen ingyen jegyzéket!

Fa...
t...
m...
k...
Ezrek...
préd...
Mün...
„Keres...
dátla...
mitzma...
terror...
írhat...
noklato...
gekben...
templon...
Faulh...
ciójah...
tes eg...
pegány...
ótestame...
kenti a h...
mitzma...
fesszora...
gial fak...
A bibo...
megeafol...
tását, m...
mazasu a...
Krisztu...
tény t...
és a keres...
soba nem...
A kato...
nak ma az...
tum ellen...
közös erő...
a kardinál...
beszédet a...
A máso...
mentumi...
boros. Az...
tette meg...
szülök tisz...
doskodást...
nőnek a...
beesületess...
Diesérte...
alakjait...
— Eppen...
vények és a...
ság mentet...
tenhítt a...
kiáltotta em...
ben Faulha...
ben visszau...

Erdél...
pektá...
szélső...
A bánság...
Brasov-Br...
tud.) Az erd...
lendülése u...
gyobb meglep...
lan paktumol...
met kisebbsé...
szász népközo...
híterista vez...
róla, hogy fe...
jához érkeztek...
nép átszerve...
eszközeivel ér...
Az NSDR...
szervezet elev...
mánnyal kötö...

Felérnemű és pjjama újdonságok!
Nyakkendő különlegesek!!!

Faulhaber müncheni biboros templomának szószékéről mond lángoló vádbeszédeket az antiszemitizmus ellen

Ezrekre menő tömegek tüntetően hallgatják a bátor főpap prédikációit. Éles támadások a német-keresztények ellen

München, dec. 16. Faulhaber kardinális „Kereszténység és zsidóság” címen példátlan bátorsággal prédikált az antiszemitizmus ellen és bár a gelichsaltolt és terror alatt álló sajtó egyetlen szót nem írhat ezekről a kellemetlen egyházi szónoklatokról, a nép soha nem látott tömegekben özönlik az ősi katolikus város templomaiba.

Faulhaber biboros minden prédikációjában leszámol az új horogkeresztes egyház (Deutsche Christen) fajteóriáival.

— A pogány votanizmusával és hitet tesz az ótestamentum mellett, amelynek egyébként a hitlerista diktatura kitöréséig professzora volt a müncheni egyetem teológiai fakultásán.

A biboros első prédikációjában kerek megcáfolta a horogkeresztes egyház állítását, mely szerint Krisztus északi származású árja lett volna.

Krisztus zsidó volt, az első keresztény templom, zsidó templom volt és a kereszténység az ótestamentum nélkül soha nem jöhetett volna erre.

A katolikus és az evangélikus egyháznak ma az a feladata, hogy az ótestamentum ellen intézett támadásokat vállvetett közös erővel utasítsa vissza... — harsog a kardinális hangja. A megafonos egyházi beszédet az uccán is ezek hallgatják.

A második prédikációjában az ótestamentum erkölestannal foglalkozott a biboros. Az ótestamentum erkölestana teremtette meg az istenhitét, jótékonyt, a szülők tisztelését, becsületét, szociális gondoskodást, a családi élet tisztaságát, a nőnek a férfivel való egyenjogúsítását, a becsületességét.

Dicsérte a zsidóság történeke nagy alakjait, Józsefet, Mózes, a vezért és Hiobot.

— Eppen a sokat gunyolt etkezési törvények és az ezek által biztosított tisztaság mentette meg a zsidóságot és az istenhitét a pogány népek befolyásától — kiáltotta emelt hangon a Michaelskirchenben Faulhaber — aki ezután a legélesebben visszautasított minden, az ótestamen-

tum ellen intézett faji teoriából fakadó támadást. A „német keresztények” undeutschnak minősítették ezt az isteni parancsolatot: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű légy a földön.” Azért undeutsch ez — mondották, mert földi bért nem szabad kérni egy becsületesezaki árjának.

De a parancsolatokat nem szentek, hanem emberek számára írták

— harsogott a szószékéről a biboros szava — mert, aki nem kíván földi bért, az szent, vagy pedig álszentkedő. És a „német keresztények” nem akarnak hivatalokat, állásokat kapni?

Ez talán nem földi bér? És miért bántják Juditot, ennek a nagy népnek ősi aiakját? Azt hozzák fel a „német keresztények”, hogy a menekülő Judit az ellenséges előőrsöket hazugsággal becsapta, hogy népét megmentse. De antiszemita uraim ti talán nem hazudnátok, ha ezáltal népetek életét megmenthetnétek? Bizonytal megtennétek. Csak hogy ti meglátjátok a szálkát a más szemében és nem látjátok a gerendát a küszöbötök előtt.

A zsidóság érdemei az emberiség fejlődése körül elévülhetetlenek. A német ifjúságot meg kell tanítani ennek a nagy népnek a történetére...

Abból a zsufaltságból, amely Faulhaber prédikációját a templomokat megtöltötte, láthatja az úr is, hogy Bajorország és Németország népe nem antiszemita.

Az antiszemitizmust felülroktörlják a népre.

München uccán egyetlen antiszemita megjegyzést nem hallani. Hitler az ellenkező célt érte el a Vatikánnal kötött konkordátum által, mint amit remélt, mert azzal, hogy a templomot és az államot szétválasztotta, a templomot kiengedte az állam hatásköréből. Most Hitlernek tünie kell, hogy Bajorország biborosa ezek és ezek előtt a horogkeresztes fajteoretikusok és a hatalom urainak szempontjából meglehetősen kellemetlen prédikációkat tartson.

Siessenek kérem, ha még idejében hozzáakarnak jutni egy „Super-Induktance” utján a gazdag karácsonyi műsorokhoz.

Egy szép karácsonyi műsor és egy „Super-Induktance”... Van-e ennél szebb karácsonyi ajándék?

PHILIPS

Kerületi képviselet Kolozs, Bihar, Torda- és Szamosmegyék részére:

Porzsolt Oszkár A. G. cég Cluj, Str. Londrei 5

Erdély Hitlerista németei nem respektálják a kormánypaktumot és a szélsőséges pártokra fognak szavazni

A bánsági németek feltűnő manifesztumban teszik közzé, hogy nem kötelező a pártfegyelem

Brasov-Brassó, dec. 16. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi hitlerista mozgalom feldúlése után a közvélemény a legnagyobb meglepetéssel fogadta azt a váratlan paktumot, amelyet a kormány a német kisebbséggel kötött. A legutóbbi szász népközségi választások után a hitlerista vezetők meg voltak győződve róla, hogy fejlődésüknek jelentős etappáig érkezték el, mert szerintük a német nép átszervezése csak az új világnézet eszközeivel érhető el.

Az NSDR, az új romániai hitlerista szervezet eleve leszögezte, hogy a kormánnyal kötött paktum a népakarat ellen-

nére történt, mert a nemzeti szocialista németiség minden román párttal kötött paktum ellen tiltakozott. Ezen a választáson önálló listával akartak résztvenni, egyrészt, hogy önmaguk válasszák parlamentjelüket, másrészt és elsősorban, hogy a választási kampány során szabadon terjeszthessék programjukat. Azokat a feltételeket, amelyeket a kormány a paktum megkötése előtt szabott ki, a német ifjúság megalázóknak tartja, és az új hitlerista frazeológia szerint a paktum „a mandátuméhes” régi képviselők és szenátorok akaratából jött létre. Ezért volt kénytelen a kormány felad-

ni azt az intranzigenciát, amelyet a paktumtárgyalások kezdetekor mutatott. A hitlerista mozgalom vezetőit kihallgatáson fogadta Duca miniszterelnök, aki ezután már nem kérte a hitlerista szervezete végleges feloszlását, hanem csak azt, hogy 1934 július elsejéig változtassák meg a párt nomenklaturáját, a szervezés formáját és katonai jellegét. Ismeretes, hogy a kormány még ilyen módosított feltételek mellett sem volt hajlandó listáin a nemzeti szocialista jelölteket szerepeltetni, amire válaszképpen a hitlerista rohamesapatok brassói kapitánya, Waldemar Gust „Die Wahrheit” című, igen érdekes cikkben leszögezte, hogy a hitleristák visszautasították a mandátumokat, mert soha címeik után nem futkostak, a paktumot pedig akaratuk ellenére kötötték meg.

Rendkívül érdekes helyzet adódott ezzel elő. A kormány a német pártnak több mandátumot ajánlott fel, mint amennyit a németek elnyerhettek volna, ha egyedül mennek a választásra. Csak hogy a liberálisok nem számoltak azzal, hogy a németiség mai politikai helyzetében a közmondásos német szolidaritás legendája szerte foszlott. Albert Dörr, akit Fabritius 28. számú napirapancsa Ottó Fritz Jikeli helyébe „Gaulleiter”-i rangra emelt, első hivatalos teendőinek ellátása után sietett felemelni szavát a paktum ellen, mely szerinte a nép többségének ellenére történt és csak a liberálisok gazdasági politikájának és külpolitikái orientációjának köszönhető, mely a német nép életérdekeivel szöges ellentétben áll. De nem kell nagyobb bizonyíték annak igazolására, hogy a kormány nagyon eszalatkozni fog a német nép szolidaritásában vetett hitében, mint az a hivatalos kommuniké, amelyet a NSDR adott ki, és amely a következőket tartalmazza:

„A német párt intézkedéseinek értelmében a közeledő választásokon

összeszorított fogakkal fogunk szavazni a német párt és a liberálisok egyesült listáira.

De békülésre a mi belső ellenfeleinkkel senki nem gondolhat, sokkal kevésbé, mint eddig, a két dolog között nincs semmi összefüggés.”

Elképzelhető-e, hogy ezen kommuniké egyazon hatást tesz-e valamennyi németben? Mindegyik német az egyesült listára fog-e szavazni? Könnyen elképzelhető, hogy nem. A német hitleristák alighanem a cuzastákra és Goga nemzeti agrárpártjára fognak szavazni.

A bánsági németek és a románság

Ezenfelül pedig — a bánsági svábok nem szavaznak nemárjakra. Az erdélyi hitleristák még megkísérik, hogy fegyvel mezeletlenségüket takargassák, nem így azonban a bánátiak, akiknek nemrég kiadott manifesztuma a következőképpen végződik:

„Egy állítólagos pártfegyelem kedvéért kötelesek vagytok szavazataitokat olyan listára adni, amelyen egy Bereovici Höffler és más nemárjak szerepelnek.

Ti, akik bojkottáltátok a zsidókat és minden alkalommal igazoltátok nemzetij szocialista érzelmeket, most ellenfeleitekre és hóherőtaikra szavaztok?!

Nem, elvtársak, ezután semmiféle pártfegyelem nem kötelez benneteket!”

Nem kell elfelejtenünk emellett, hogy a bánáti sváb vezérek bevallása szerint az ottani német szavazók száma negyven hétezer és ezért négy mandátumot kaptak a kormánytól. Ugyanakkor azonban a kormány az egyesült zsidó pártoknak, amelylyel tervezett paktum 120 ezer választót jelentett volna a kormánynak, két mandátumot sem ajánlott fel a miniszterelnök.

H. Snirer

Karácsonyra praktikus és szép ajándékot vegyen!

LÁTOGASSA MEG A **KALAPKIRÁLY**

Piața Unirii 24. szám alatti áruházát, ahol rendkívül olcsó árakon a legszébbet és a legfinomabbat veheti.

Fehérnemű és pyjama újdonságok!
Nyakkendő különlegességek!!!!

onyi
kotta
s
ó áron
24-ig

diszkóket 500
130
12 k. 2000
10 köt. 400
10 k. 1500
énete 4 k. 400
művészetek
3000
kötet 1800
kötet 6000
3 kötet 400
lexikon
800
100
kötet 900
kötet 450
kötet 2500
10 kötet 2000
5 kötet 500
alom és
es kötet 1200
nyvtára 2000
évf. 750
örténete 600
asságról 80
500
est csak 800
2 Bände 3400
ai 6 köt 600
aj 8 köt 800
i diszk. 80
ntiblia 1100
kötet 50
azon 2 k. 50
a 3 köt. 90
u 3 k. 150
kötet 210
boru 2 k. 54
114
yitható kap
40 lejért.
főtésben kap
40 lejért.

ALBUMOK
népda'nal
EZ, NADOR
a 160

540 Lei
helyett
260 Lei

prára:
Ernani.
moiten, Jü
efistofeles.
tto, Tann-
s.
0 lej.
240
köt. 70
I. köt. 90
60
90
70
70

OS
ben Cluj.
sz.
ldése ese-
nk.
ket!

BOR

17.
n. 8: Bariton
6: Cigány-
nekari hang.

6:30: Enek-
operája. —

hhauser című

en IX. szim-

ongora.

son és Delilla

in.

emészt,
rad!

s működésének
kező emberek
találjunk. A
gyomorsav. Ez
omorsavtúl-
om főkozója.
hányingert. a
on gyakran a
levő ételek er-
elést majdnem
orsavtúlengés
szakadályoz és
n, vagy szük-
evett félkanál-
ngyárt az első
ételeket, anél-
külkezményektől
Bjsurata min-
gérijában kap-
ban, vagy na-
somagolásban

Féktelenül dühöng a terror Máramarosban

A kormánypart „zsidó különítménye” és a felbérelt „bátáusok” tartják rettegésben az egész megye zsidóságát

Az egész országban megbénították a választási kampányt

Cluj-Kolozsvár, dec. 16. (Az Uj Kelet tud.) A választási kampány utolsó fejezetéhez értünk. Már csak három nap választ el bennünket a parlamenti választások napjától. A belügyminisztérium körrendeletet bocsátott ki a választási kampány és a választások szabadságának biztosítására, ezzel szemben azonban az egész országban a legféktelenebb és a legdurvább terror uralkodik. Az összes ellenzéki pártokat és így a Zsidó Pártot is megakadályozták a hatóságok minden akciójukban. Teljesen megbénították az ellenzéki pártok mozgási lehetőségét és akciószabadságát. Az a terror, amely most közvetlenül a választások küszöbén uralja az országot, felülmulja a régebbi liberális választások legvadabb erőszakoskodásait is. Semmi semmilyen népgyűlést, még szűkebb értekezleteket sem tarthatnak a pártok. A Zsidó Párt erdélyi tartományi vezetősége óráról-órára kapja a jelentéseket a helyi hatóságok legdurvább visszaéléseiről és a választási kampány teljes megbénítását célzó tilalmakról. A mai napra Szilágy megyében és Máramaros megyében akart több gyűlést tartani a Zsidó Párt. Mindkét megyében betiltották a gyűlést megtagadták és felszólították a párttagozatok vezetőit, hogy a legszűkebb körű értekezletektől is óvakodjanak.

Tombol a terror

Különösen Máramaros megyében tombol a terror. Mindenki tudja ebben a megyében, hogy amikor Mihályi Gábor a prefektus, nem folyhatnak le simán a parlamenti választások az országban emeddigot sarkában. Az 1928-as idők eleve nednek fel Máramarosban, amikor szigueranca-vérek verték véresre a zsidó fiatalokat és a Füzesi-Repka-Stern-Smiel féle különítmény tartotta rettegésben az egész lakosságot. Az egész vármegyét ellepték a bátáusok terrorcsapatai, melyek a leg-

ura felelősségre vonta a rendőrfőnököt Fischer Tivadar dr., mire

Mesesan rendőrfőnök becsületiszavára kijelentette, hogy ezek a visszaélések nem Mihályi Gábor vármegyei prefektus, hanem a liberális párt zsidó szekiójának utasítására történtek.

Ő, a maga részéről rendkívül sajnálja a történeteket, de teljesen tehetetlen a terroristákkal szemben, miután nem áll rendelkezésére megfelelő számú rendőrléghelyiség.

A szigeti rendőrségen ugyanis a kormánypart zsidó szekiója az ur és a rendőrség teljesen ki van szolgáltatva a zsidó ágenseknek. Ez a különítmény tartja ma rettegésben a város és a megye zsidó lakosságát.

Tegnap éjszaka több szigeti zsidó vezető férfit ablakait verték be a zsidó „bátáusok”

köztük Schön Dezső, az Uj Kelet munkatársának ablakait is.

Borsán őrizetbe vették az Uj Kelet munkatársát

Dr. Fischer Tivadar engedélyt kért a hatóságoktól, hogy szombat este gyűlést tarthasson a zsidó választók számára. A gyűlést engedélyezték a hatóságok, míg közbe nem lépett a zsidó különítmény, mely megghusította a gyűlést megtagadták és a maga számára foglalta le, a Zsidó Párt gyűlésének termét, ahol Fischer Tivadar helyett a máramarosi háziszidók szónokoltak tegnap este.

Pénteken Borsára utazott Kaszner Rezső, az Uj Kelet munkatársa a borsai zsidó választókhoz. Este érkezett meg és még mielőtt egy lépést is tehetett volna, egy esendőrosztog fogta körül leigazoltatták, majd a helyszínre érkezett a falu primárja, egy harmincegy éves fiatalember, aki három évig ült börtönben gyilkosság büntetése miatt, három bátáus kíséretében, akik közül az egyik szintén gyilkosság vétsége miatt töltött nyolc évet a fegyházban. A kormánypart előkező delegációja felszólította a zsidó újságírókat, hogy nyomban hagyja el a falut. A biztonság kedvéért a esendőrségre vezették, ahol egész éjszaka őrizetben tartották. Itt a legvadabb fenyegetésekkel illették, majd

reggel pénzt követeltek tőle a kormánypart terrorlegényei, mert különben — mondták — nem hagyja el épen a falut.”

Csak nagy nehézségek árán szabadult ki a bátáusok kezei közül.

Ugyanez a helyzet Visón, ahol Coman főszolgabíró tartja rettegésben a lakosságot. Eg ylgést sem tehet senki ebben a faluban és aki egy szót mer szólni valamely ellenzéki párt érdekében, arra kémenyen lesur a szolgabíró és bátáusainak ökle.

Dr. Fischer Tivadar tegnap arra figyelmeztetett Máramarosszigeten, hogy hagyja el a város területét, mert a vidéken felbérelt „bátáusok” várják a Zsidó Párt országos elnökét.

Igy néz ki a szabad választás, melyről Ducea miniszterelnök és Inculci belügyminiszter biztosította az országot 1933-ban.

Kálmán Jenő:

Az omszki randevu

Eddigi ár 120 lej, most 2 kötetben Lej 20

Körmeny Ferenc:

A budapesti kaland

Magyarországi ára 117 lej, most 2 kötetben Lej 20.

CULTURA

Könyvkereskedés és antikvárium CLUJ, Str. Memorandului (Unió ueca) 4. szám. Vidékre 25 lej előzetes beküldése mellett (bélyegben is) portómentesen szállítjuk. Megjelenés minden harmadik napon.

OLIO SASSO

Megjött az új Sasso olaj küldemény az idei őszi termésből. A konstancai kikötőben december 4-én vámolták el 4318 sz. vámdéklarációval és azóta már el is osztották a főváros és a vidék összes fűszerkereskedőinek.

A nagyérdemű közönség az ünnepekre tehát már a kiváló ízű és elsőrendű minőségű friss Sasso olajjal készítheti el salátáit, majonézait és egyéb inyencségeit.

Dr. Kertész Samu, a szilágy megyei zsidó lista vezetője irásban közölte választóival programbeszédét

A Zsidó Párt alsófehérvármegyei propagandája

Cluj-Kolozsvár, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Minden terror ellenére a legnagyobb odaadással és lelkesedéssel küzdenek az önálló zsidó lista sikeréért a Zsidó Párt erdélyi tagozatai. Dr. Kertész Samu, a Zsidó Párt szilágy megyei tagozatának elnöke és listavezetője, aki a helyi hatóságok gyűléstől lalma miatt nem tudta elmondani programbeszédét, irásban közölte a zsidó választókkal felhívását. Ráműtött az egész világon uralkodó antiszemita áramlatra, amely közös sorsba fogja össze az egész zsidó népet és sohasem volt oly nagy szükség a zsidó szolidaritásra, mint ma. Történelmi példákkal illusztrálja a zsidó összefogás szükségességét és hangsúlyozza, hogy büntetést követ el az a zsidó, aki ma részt akar venni a zsidóság egységfrontján. Ráműtött a Zsidó Párt és a zsidó parlamenti klub eddigi eredményes tevékenységére, majd vázolja azokat a feladatokat, amelyek ezentúl várnak a romániai zsidóság politikai szer-

vezetere és annak parlamentereire. Alsófehérvármegyében is intenzív munkát fejtenek ki a párttagozat vezetői. A választási kampány élén dr. Deutsch Mór áll, aki mint az elmúlt évben is, elévülhetetlen érdemeket szerzett a zsidó lista letétele és a párt választási kampánya terén. Az alsófehérvármegyei zsidó listán egyébként dr. Deutsch Mór, Jambor Ferenc, dr. Fenichel József, és Weinberger Nándor szerepelnek.

A mi életünk filmje!

A bukaresti egyetem diákjai sztrájkba kezdtek

A kolozsvári egyetemen kiadják a karácsonyi vakációt

Bucuresti-Bukarest, december 16. A bukaresti egyetem orvosi fakultásán tegnap ismét eltanácsolták a zsidó hallgatókat.

Délután kétszáz diák Cantacuzino Granicerul vezetésével tüntetett a Bulav. Elisabetan, azután a királyi palota felé akartak vonulni, de a karhatalom szétszórta őket.

A bukaresti egyetem orvosi fakultásának hallgatói sztrájkba akarnak kezdeni. Tegnap este nagygyűlést tartottak és végérvényesen elhatározták az általános diáksztrájkot. A gyűlés után esendes felvonulást rendeztek a főváros főbb ucain, ma reggel kilenc óra kor pedig tényleg csak egy pár diák lézengett az egyetem előtt, a többség távoltartotta magát, hűen a megállapodáshoz. Egyébként az egész sztrájkolás csak platonikus jelentőségű, mivel amugyis nemsokára kiadják a karácsonyi szünetet és nem kell előadásra járniuk a diákoknak.

Ma összehívják az egyetemi szenátust, hogy elhatározzák a sztrájkkal szemben fogantatandó intézkedéseket.

A diákok különben audiencián akartak jelentkezni az uralkodó előtt, azorban tekintettel arra, hogy minden ki hallgatás fejé fűggesztve január 10-ig, a diákok így irásban fogják be nyújtani kérésüket.

Az utolsó 30 év története!

Generációnk filmje!

vadabb fenyegetésekkel rémitik meg a lakosságot. Mihályi Gábor birodalmában ma újra letartóztatják azokat, akik nem zörnyednek hétrét a kormány exponensei előtt. Lapokat koboznak el, gyűléseket tiltanak be, fenyegetőznek, terrorizálnak és lábbal tiporva a törvényt, csinálnak — liberális „választásokat”...

Elkobozzák az Uj Keletet

Péntek este hat órakor két rendőrtiszt jelent meg a szigeti pályaudvaron, hogy gyorsvonattal érkező Uj Kelet példányokat elkobozzák. A lapkötegek ugyan Schön Dezső, az Uj Kelet máramarosszigeti munkatársának címére érkeztek, a rendőrség emberei azonban erőszakkal elcipelték a lapcsomagokat a máramarosi jiddis olvasóközönség számára szerkesztett jiddis nyelvű melléklettel együtt.

A kormánypart zsidó különítményének rémurálma Máramarosban

Az Uj Kelet elkobozása óriási felháborodást váltott ki a lakosság körében. Tegnap Máramarosszigetre érkezett dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt országos elnöke és mihielyt értesült a törvénytelen intézkedésről, nyomban felkereste Mesesanu rendőrfőnököt és magyarázatot kért tőle. A rendőrfőnök erre fatális módon azt felelte, hogy neki fogalma sincs arról, hogy a rendőrség közegei lapokat koboztak volna el. Később azonban megállapítást nyert, hogy az Uj Kelet lapkötegeit Francu és Repede nevű rendőrközegek kobozták el, felsőbb parancsra. Másnap

lyya

nyra

Hasznos!

jándéknak

ruház

inand 11.

Ami: Európá-
na e. műveit.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Mi készül a Román Operában?

Az operaházban nagy siker mellett folytak a Szép Heléna modern változatának előadásai. Pavel Constantin rendezői munkája iránt tartós és komoly érdeklődés mutatkozik és az opera igazgatóságára 15-20 folytatásos előadás lehetőségére számít. — Három napon keresztül azonban az előadás egyik erőssége, Stefanescu Goangă hiányozni fog az együttesből. A kitűnő baritonista édesapja meghalt és az énekes néhány napig Brailában gyászol. Szerepét addig prózai színessé játssza, ezért két-három előadásra a Calcas szerepének zeneszámaait törölték. A jövő héten azonban újra Stefanescu Goangével megy a darab.

Beszélgettünk Pavel Constantinnal az opera újabb terveiről:

— Meghatott az a meleg fogadtatás, amelyben az új Szép Heléna részeseit a sajtóban. Meg kell köszönnöm a kisebb-sajátjónak, hogy ilyen rokonszenvenvel fogadja újításaimat és megérti azt a művészi intenciót, amellyel vezetni kívánom az operát. Most, miután a Varázsfuvola, a Szép Heléna bemutatása és a Szöktetés a szerajból reprize időt enged lélegzvételekre, újabb reprizekre és rövidesen két bemutatóra készülünk. Felújítjuk a Rigolettót és az Aidát, az eredeti szereposztásban és rendezésben. Új tenoristával mutatjuk be közelebről a Pillangót. Znoimirovskij, az új énekes, a legszebb tenor hang az opera kórusában. Bizom benne, hogy nagy énekes lesz belőle. Aidában Dinu Radescu szerepeltetem. A két premier, amelyet zenéleg már elő is készítettünk Guonod: Romeo és Julia parádés szereposztásban jön ki Radescuval, Rózsa Annával, Stefanescu Goangával. A szezon második felére új karmestert szeretnék hozni. Két hetenként csinálhatnánk bemutatót, ha elegendő módon készíthetnénk elő zenéleg az operákat.

Szerdán este az Ember a hid alatt című Indig darabmal kezd meg a kolozsvári Magyar Színház társulata az előadásokat. Kolozsvár közönsége felfokozott érdeklődéssel és kíváncsisággal várja kedvenc társulatának hazatértét Nagyváradról ötvenes távoztól után végre szerdán este itthon lesz a társulat és be fog számolni Kolozsvár közönségének mindarról, ami Váradon történt a társulattal. Gazdag programmal és kitűnő előadásokkal fognak a kolozsvári színház kedveskedni a közönségnek s egymást fogják érní a legkitűnőbb premie-
rek a Magyar Színházban. Szerdán este az Ember a hid alatt című nagyszerű Indig darabmal kezd meg a társulat az előadásokat. Csütörtökön és pénteken este a Dosztojevskij híres regényéből színpadra alkalmazott Bűn és bűnhődés

Lakása

berendezésének

megvételénél le-
gyen **ÓVATOS!**

**Áldozzon
többet, de
vegyen jót!**

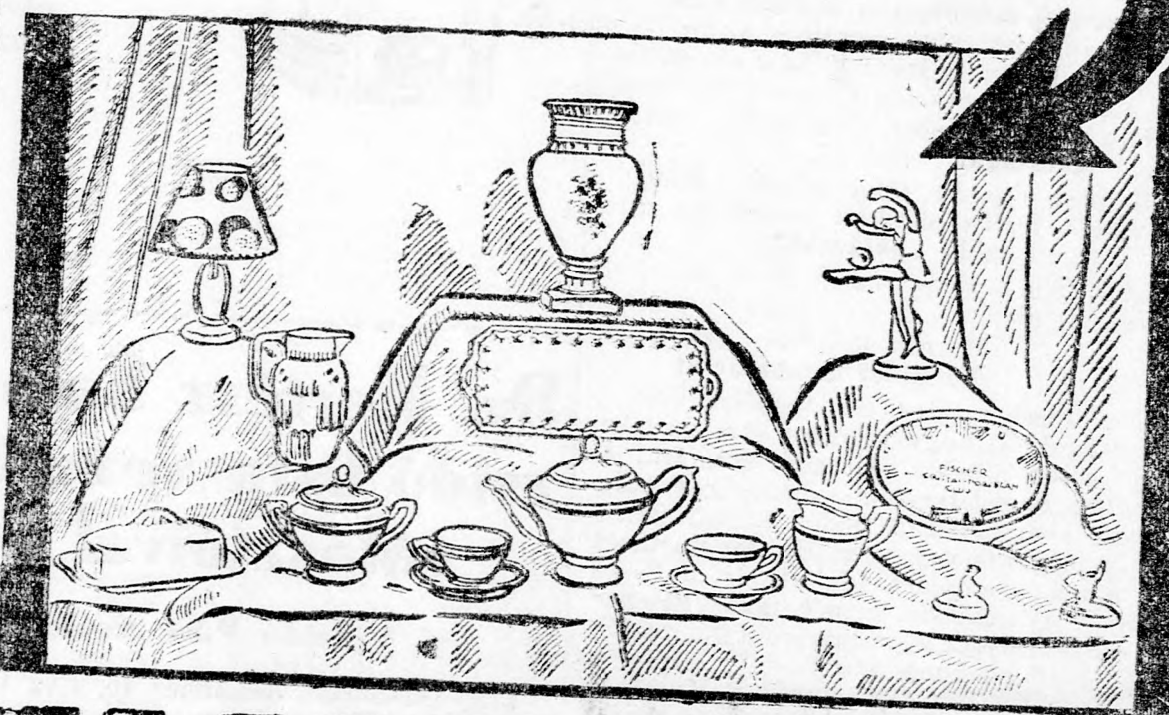
Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiókok: BUCURESTI-BRASOV

MINDEN VEVŐ KAP 50.000 MINDEN VEVŐ KAP

KARÁCSONYI AJÁNDÉK SZÉTO SZTÁSA MEGKEZDÖDÖTT

EZEK AZ AJÁNDÉKOK

FISCHER PORCELAN CLUJ-CALEA REG.FERDINAND 6

kerül színre. Szombaton délután újabb premier: Emil és a detektívek Ez a darab a Vígsházban olyan sikerrel került színre, amilyenre alig volt példa Budapesten. Vasárnap d. u. 3kor megismétlik az Emil és a detektívek előadását. Szombaton este 9 órai kezdettel a szezon nagy operettsikere, az Egy csók és más semmi kerül színre, abban a briliáns szereposztásban, amely ezt a darabot a premier óta olyan példátlan sikerrel vitte. Az előadások most is mindennap félkilencor fognak kezdődni, kivéve szombatot, amikor 9 órakor lesz az előadás kezdete.

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Vasárnap fél 9kor: Szép Heléna.
Hétfőn fél 9kor: Szöktetés a Szerajból.
Szerdán fél 9kor: Szép Heléna.
Pénteken fél 9kor: Rigoletto.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap 3, 5, 7, 9: Pompéji végnapjai.
Hétfő 3, 5, 7: Pompéji végnapjai.
Hétfő este 9: Tell Vilmos. (Az erdélyi országos német színház vendégjátéka.)
Kedd 3, 5, 7: Pompéji végnapjai. (Utoljára.)
Kedden este 9: Drei Meederlhaus. (Az erdélyi országos német színház vendégjátéka.)
Szerdán fél 9: Ember a hid alatt.

Csütörtökön fél 9: Bűn és bűnhődés. (Premier. Dosztojevskij világhírű regénye színre alkalmazva.)
Pénteken fél 9: Bűn és bűnhődés.
Szombaton d. u. 4kor: Emil és a detektívek. (Premier, mérsékelt helyárakkal.)
Szombaton este 9: Egy csók és más semmi. (Operett.)
Vasárnap d. u. 3kor: Emil és a detektívek. (Mérsékelt helyárakkal.)

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Jan Kiepura nagy sikert aratott filmje: Tied a dalom.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Romeo-express. Conrad Veidt első Angliában készült filmje. Rendkívül izgalmas detektívfilm. A nő főszerepben: Esther Raiston.

1712 hasábos új lexikon. A Genius egy-kötetes új lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hatalmas kötet 1712 hasáb, 800 kép, 32 mű-melléklet, remek nyersvászonszövetben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az új Genius Lexikon most 108 lej. Kapható az Új Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beklüldésével vagy utánvét-tel.

Kérjen örölt sőt és kristály cukrot

csakis olyan papírzsákokban, mint a cementzsákok. A papírzsákok erősek, tiszták, áthatlanok és olcsóbbak, továbbá megóvják tartalmukat a nedvességtől és sok más előnnyel is bírnak.

KÖVETELJEN TEHAT CSAKIS PAPIRZSÁK CSOMAGOLAST!

APRÓ BIRDETÉSEK

Férfigyengeséget garanciával azonnal megszüntetek. Válaszbélyeges levelek kérek. „Laboratórium” Brasov, str. Ra-tiu 4.

Műtárgyakat, régiségeket bizományban elfogad „Acma” Cluj, Avram Iancu 3.

Perzsaszőnyegek nagy választékban „Acma” Cluj, Avram Iancu 3.

Férfi fehérneműt legjobbat legolcsóbban méret után Wega fehérnemű üzemből vehet, Cluj Reg. Ferd. 65.

Hímző, drótsodró, genília gépek myrtus felszerelés, valamint nyers és kész árúk eladók. Ertekezni Rosenberg és Raport Satumare Florescu 8.

Keresek megbízható, főzni tudó, gyermekszertető nőt. Kálmán Józsefné Turda.

Fogorvos technikus társat keres. Ajánlatokat a kiadóba.

Mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező, több évi gyakorlattal, órákonyve lést vállal. Cím a kiadóban.

Express libahuscarnok! **ארטה כשר**
Jól jegyezze meg ezen hallatlan olcsó árakat és rendeljen:

Füstölt libahust kgja 60 lej
Frissen olvasztott libaszir kgja 45 lej
Bőr és haj kgja 36 lej

Friedmann M. Oradea,
Piata Mihai Viteazul 11.

Cím: Express libahuscarnok.

Okleveles rabbi héber órákat ad, középiskolai tanulókat garanciával előkészít. Cím a kiadóban.

Hálószoba dígyökér, fényezett, modern kivitelben eladó. Calea Victoriei 55, Asztalosműhely.

Bel- és külváros látogatására azonnalra felveszünk italszakmában bevezetett ügynőket. Írásbeli ajánlatok „Kereslet” jellegre a kiadóba.

Modernül berendezett forgalmas kozmetikai rendelőmhöz fiatal orvostársat keresek. Cím a kiadóban.

5 csodacsomag karácsonyra!

Kisgyermeknek:

1 Képes verseskönyv kemény lapokkal, 6 iv fényes színes papír, 1 sorozat préselt kép, 1 iron, 1 radír, 1 japan kanári madár, összesen 12 darab. 48 lej.

Óvodásoknak:

1 Nagy állatos képeskönyv, 1 gyorsrajzoló varázskönyv, 6 iv fényes színes papír, 1 céllövő baba, 2 állókép, 1 iron, 1 radír, 1 sorozat préselt kép, 1 sorozat kivágókép, 1 sorozat levonókép, összesen 16 darab. 98 lej.

Iskolásoknak:

1 Nagy albumalakú mesekönyv, 2 darab finom iron, 1 finom tollszár, 1 puha radír, 10 darab alumínium toll, 1 csiszolt üveg tisztálka, 1 bádogdoboz Günther Wagnerféle 12 drb. festék, 1 dupla hajecset, 1 doboz Plastilin, 1 ironhegyző, 1 zsebnaptár, összesen 21 darab. 128 lej.

Mindenkinek:

1 darab La töltőtoll valódí 14 kar, aranyhegygel, 1 mappa levélpapír (10 papír, 10 boríték), 1 prima csavariron, 1 block notesz, 1 kétvörös Faber Kosmos iron, 1 Speck radír, 1 zsebnaptár, összesen 16 darab. 198 lej.

Bélyeggyűjtőknek:

1 Schwaneberger keményfedelű bélyegalbum és cserefüzet, 1 nagy notesz, 1 mappa külföldi bélyegsorozat 100 darab, 1 fém etui 1000 darab bélyegragasztóval, összesen 118 lej.

Utánvételt portó 20 lej.

LEPAGE-nál Cluj.

Jegyzék ingyen.
Pézt beklüldve portó 15 lej.

Kö

A fősv
Bucure
Bratjami
vénységü
dál a v
járt, hog
nel. Egy
mert kon
insine”
— 2-szer
Cipójét a
felsősz
nyszerk
ditott a
regre ger
hogy val
gyasztan
esténkét
kellett k
minisztér
Öcsö,
pénzügy
vény, mi
bet is ad
tulszárny
Párizsi
tiani tele
tar pénzü
zölje vele
gyalások
nyeket. U
adatokat
Slavescu
lemmel di
statistika
veket. Bra
majd hírt
az adminis
— Gyors
ur, mert e
rül.
Szegény
temi a ki
mulva ism
— Mond
ban, egész
tés

Körséta a belpolitikai fronton

A fősvény Bratianuk. Botrány a cigánysorban. A Tara Noastra mesümed szerkesztője. Az éjszaka leple alatt. Argetoianu és a szivacs

Bucuresti-Bukarest, december 16. A Bratianuk mindig híresek voltak fősvénységükről. Vintila Bratianu például a városban legtöbbször gyalog járt, hogy takarékoskodjék a benzinnel. Egy rend bohusi szövet ruhát, — mert konzekvens maradván „prin noi insine” elvéhez kerülte a külföldi árut — 2-szer ösör fordította oda és vissza... Cipőjét addig talpaltatta, amíg csak a felsőrész elbirta a talpot. Pénzügyminiszter korában borzasztó gondot fordított a villanyvilágításra. Nagy méregre gerjedt mindig, ha észrevette, hogy valahol „felesleges” áramot fogyasztanak. És valóban az ő idejében esténként sötét folyosókon és szobákon kellett keresztül botorkálni a pénzügyminisztériumban.

Öccse, Dinu Bratianu, a jelenlegi pénzügyminiszter nem kevésbé fősvény, mint bátyja s ha ruházatra többet is ad magára, fukarságban sokszor túlszárnyalja.

Párizsi tárgyalásai során Dinu Bratianu telefonon fölhívta Slavescu Viktor pénzügyi alminisztert, hogy közzölje vele a Párizsban folytatott tárgyalások lefolyását és az elért eredményeket. Ugyanakkor azonban bizonyos adatokat kért alminiszterétől.

Slavescu megilletődötten, kellő figyelemmel díktálta a számoszlopokat, a statisztikai adatokat és különböző nevetek. Bratianu hallgatta egy ideig, majd hirtelen és türelmetlenül szölt rá az alminiszterére:

— Gyorsabban, gyorsabban miniszter ur, mert ez a telefon nagyon sokba kerül.

Szegény Slavescu igyekezett eleget tenni a kívánságnak, de néhány perc múlva ismét rászöltak:

— Mondottam kérem, hogy gyorsabban, egész vagyonba jön ez a beszélgetés...

A történet autentikus és ellenőrizhető.

Nagy botrány tört ki a bukaresti cigány társadalomban. A politikai rákfenéje őket sem kíméltem eg. A különböző pártok ágensei beszivárogtak a cigányok közé, úgy hogy most a Grant hidnál éppen úgy, mint Colectina külvárosában napirenden vannak a verekedések Madgearu, Donescu, vagy George Bratianu cigány hívei között. Így van ez amikor a cigányok is elkezdenek politizálni.

A választási urnákat az ideig rend szerint éjjelkor zárták le. De már este 9-10 óra tájban alig szalángozott egy két elkésett fanatikusa a politikának az urnához, úgy hogy éjféli felé már mindenfelől kezdtek befutni az eredmények a belügyminisztériumba.

A belügyminisztérium a december 20-i választásokra úgy látszik, nagy súlyt fektet és talán a téli hidegre való tekintettel elrendelte az összes illetékes közegeknek, hogy az urnákat csak 21-en reggel 8 órakor zárják le.

A politikai pártok megrökönyödéssel vették a hírt s a politikusok önmaguktól kérdik:

— Ugy látszik, hogy a kormánypárt csak az éjjelutáni bekövetkező csodákban bízik s talán azt reméli, hogy a csoda, amely éjjel nem fog megtörténni, az éjszaka titokzatos és mindent elrejtő leple alatt be fog következni?

Gogának van egy néhány házi zsidaja is. Ezt kevesen tudják. Goga, de ők maguk sem diésekszenek ezzel egy bizonyos idő óta.

Nemrég egyike ezeknek a zsidóknak felkereste Gogát és szemrehányó hangon monodta neki:

— Miért kell Önnek Elnök ur éppen

Hodos Alexandru (a Tara Noastra fő szerkesztője és a gogista antiszemita mus legfőbb zászlóhordozója az illető) tanácsait meghallgatni és miért nem hallgat inkább meg engem? Talán az ért, mert Hodosnak a boldogult, nagy papája, moinesztiben sakter volt? Hiszen Ön jól tudja, hogy viszont az én boldogult nagyapám főrabbi volt.

Goga állítólag így felelt: — Mesimmedek előnyben, még hogy ha csak sakter is volt az Ősök...

A Capsaban gonyolódva mutatja az egyik liberális a másiknak a Tara Noastra, Goga hivatalosának egy te mesvári gyűlés beszámolójáról szóló cikkét: „Csupa nő, csupa szépség, csupa ünnepi arc, mennyivel többen vannak, mint a férfiak. Ők megerzik a hajnalhasadást a legsötétebb éjszakában is...”

— Milyen kár — mondja a másik liberális — hogy a nőknél nincs szavazati joguk, mert különben Goga ez a romantikus lelki trubadur kenterbe verné az összes politikai pártokat.

Breastan, Argetoianu rezidenciáján történt az alább leírt karakterisztikus eset: Argetoianu csatalova a választási propagandában, mint ismeretes az adósságok teljes konverziója. Ebben őt senki tul nem képes licitálni. A breastai főkortes az elmúlt napok egyikén nagy beszédet tartott, melynek során odafordul az egyik parasztgazdához megkérdezvén:

— Mondd Manole bátyám van e neked adósságod?
— Van bizony — az egyenes válasz.
— És aztán mennyi az adósságod?
— Sok, nagyon sok, még magam sem tudom olyan jól, amíg össze nem adom.
A kortesnek ugylátszik már bevált fogasa volt, amit csinálni készült, mert zse-

Dr. Dralle Gelee Malattine-cremet

Használja a teljesen ártalmatlan
Bőre szép és bársonyos lesz. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és parfümériákban.

ből előhuzott egy táblát s oda tartotta az öрге elé:

— Nos itt van ez a tábla, ird csak fel, hogy mivel tartozol!

— És az öreg irni kezdte. Összeadták, s ki jött vagy 54 ezer lej.

— A főkortes erre elővett másik zsebéből egy szivacsot a táblát felemelte s a választókhoz fordult:

— Tudják-e mi lesz ezzel az 54 ezer lej jel, ha a választásokon Argetoianu bátyánk kapja a legtöbb szavazatot? Segy kis kokusz-pokusz után letörli a tábláról a számoszlopot:

— Így fog elpárologni Manole bátyám a te 54 ezer lejes adósságod, mert Argetoianu bátyánk minden adósságot eltöröl, ha kormányra hozzuk őt. Tudjátok-e melyik az ő választási jele: a megsemmisített váltó, mert ezzel is jelképezni akarja a mi Costica bátyánk, hogy ő a fenébe dob minden váltót és hasonló papírmaszlagot.

Valóban Argetoianunak a választási jele egész véletlenül egy vonallal áthúzott négyszög...

Szegény, jó választó. Hogy milyen sötét dolog is ez a politika. H. E.

Karácsonyi zenésalbumok

(Rózsavölgyi, Nádor és Bárd) a legújabb és legszebb újdonságokból

Ara 160 lej. Kapható: Király János

könyvkereskedésben Cluj, Főter 15. Vidékre a pénz beküldése esetén bérmenve küldjük.

BIRÓ divatáruház

Calea Regele Ferdinand 11/a

Nagy Karácsonyi Vására

Mindenkinek saját érdeke, hogy figyelemmel kísérje kirakataimat, melyek rendkívüli kedvezményes árai December hó 31-ig érvényesek

Tájékozásl szolgáljanak az alanti árak:

Pijama-flanelek	— — — — —	19 lejtől
Szép mintás pongyola velurok	— — — — —	29 lejtől
I-a cérna Crep barchetek	— — — — —	35 lejtől
180 cm-res széles ruha szövet kék fekete színben	— — — — —	69 lejtől
Kabátszövetek	— — — — —	124 lejtől
180 cm-res széles paplanlepedő vászon	— — — — —	72 lejtől
Alsólepedő vászon	— — — — —	49 lejtől

Divat gyapjú- és selyem-ruha kelméim még eddig nem létező olcsó árakra redukáltam.

Paplan-anyagok, vászon és asztal-neműekben nagy választék!!!

Tegyen egy próba-vásárlást!

A' Francia Állam Gyógyforrásai

VICHY-CELESTINS

Vese- és hólyag-bántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritismus gyógyítására

VICHY GRANDE-GRILLE Mátajoknál és epebántalmaknál.
VICHY HOPITAL Gyomor- és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, Bucuresti, Str. Câmpineanu 20.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A szatmári WIZO nivós kulturestje

Dr. Molnár Gyula és dr. Schwartz Lajos előadása a zsidó kérdékről

A szatmári Wizo gyenge hajtása még a terebélyes fának, de ez az alig párhetes eseméte jó kertészek gondos ápolása mellett máris hatalmas fejlődésnek indult, s a szeretet melegében kipattant első virága is, — az első, erkölcsi és anyagiakban egyaránt fényesen sikerült kulturestje.

Szatmár zsidó társadalmá mindég hajlamos volt minden szép és nemes eszme befogadására és pártolására, legyen az művészi, kulturális, vagy jótékony, de az a lelkesedés, amellyel a Wizo eszméit tüzte zászlajára, — az az áldozatkészség, mellyel ez eszmét támogatja, még itt is meglepő jelenség. — Első kulturestjén 200 ember, Szatmár zsidó társadalmának színe-jáva élvezte végig azt az igazán szép programot, melyet a fáradhatatlan vezetőség kitünően állított össze.

A műsort dr. Roóz Gusztáv vezette be, rámutatván a Wizo jelentőségére. Bekonferálta a program első számát, közölve hogy abban változás állott be, mert dr. Molnár Vilmosné nagyváradi vendégünknek kellett volna ezt megtartani, aki sajnos betegsége miatt nem jöhetett el, a mit a hallgatóság mély sajnálkozással vett tudomásul, de annál nagyobb örömmel hallotta aztán, hogy helyette férje dr. Molnár Vilmos a nagyváradi zsidó kórház igazgató főorvosa, Várad zsidó társadalmának egyik büszkesége jött el hozzánk, hogy előadásával feleségét helyettesítse. — Az illusztris vendéget viharos ünneplésben részesítette a közönség, aki ezt az előlegezett lelkesedést egy olyan előadással honorálta, mely feltehetően lesz azok számára, kik végighallgatták.

A nagytudású, széleslátókörű, kitünő előadó egyformán otthon van a világtörténelem, a művészetek, a zene területén, mely témákat előadása mind felölelte, nem szólni hivatásáról, az orvosi tudományról, melynek az kiváló művelője. Ebből a témakörből vette előadása tárgyát is, a „Fajelméleti teóriát”, melyet minden szempontból élesen megvilágított előttünk. Három kérdést vetett fel ezzel a — sajnos — ma oly szomorúan aktuális jelszóval kapcsolatban.

1. Létezik-e ténylegesen tiszta faj?
2. Lehetséges-e ilyet kifenyészteni?
3. Ha lehetséges is, tényleg hasznos lenne-e ez a faj nemesítése szempontjából?

Élvezetes fejtegetések láncolatán keresztül, mindhárom kérdésre „nem”-mel felelt. Kultúrtörténeti adatokkal bizonyította, hogy a zsenik nem ott születtek nagyobb számban, ahol az egyes fajok lehetőleg megőrizték tisztaságukat, hanem Középeurópában, a fajok keresztező dések területén. Így kimutatván a faj elmélet tarthatatlanságát, tért rá a számunkra oly keserű eredményeket hozó német fajelmélet és az ezzel szoros kapcsolatban álló zsidó kérdésre.

Ránutatott arra, hogy Németországban mennyire hiábavalónak bizonyult a zsidóság asszimilációs hajlandósága s előadása végső konklúziójaként vezette rá a hallgatóságot arra a tényre, hogy előttünk zsidók előtt fennmaradásunk és jövőnk érdekében egy cél lebeghet csak, Palesztina, ahol erős és állami életet élhetünk s az ősi földön új életre ébredve, megtalálva önmagunkat, gyermekeinknek szebb, jobb zsidó jövőt teremthetünk. Szünni nem akaró tapsviharral hálálta meg a hallgatóság ezt a szépségeiben, tanulságokban bővelkedő, virtuozus előadást, mely mindnyájunkat magával ragadott s mély nyomokat hagyott lelkünkben.

A műsor következő száma Haydn örök szép quartettje volt, melyet a szatmári Goldmark zenegyűlés négy kiváló muzsikusa dr. Fischer Miklós, Grünfeld József, Studnicska Pál és Rosenberg Miklós adott elő. A közönség áhítatos eszemből hallgatta végig az egy interpretálásában, mint kiváló összjátékában tökéletes előadást s lelkesen ünnepelte a műv-

szeket, ezzel jelezve azt, hogy még sokszor óhajta hallani őket a Wizo előadásain.

Ezután dr. Schwartz Lajos, a szatmári ak előtt már ismert kiváló szónoki tehetségével tartotta meg élvezetes, színes anekdotákkal tarkított, de mindvégig tudományos nivón álló előadást. „A zsidó lélek a pszichoanalízis tükrében” címen. Megállapította, hogy a zsidóságnak oly sokszor szemére vetett hibái, a hangosság, mindenáron való érvényesülési akarási, mind az évezredek üldözöttségi és elnyomás eredményeként jelentkező „Minderwertigkeitsgefühl”-re vezethető vis-

szák. — Népünk legfőbb hibája, hogy ezt az érzést asszimilálódással, zsidósága lepezésével, más fajokhoz való hasonlóságainak kiemeléssel, néha azokhoz való átpartolással igyekezett kiküszöbölni, a mi azonban soha sem sikerült neki. A mi generációnkat is ebben a téves felfogásban nevelték még, azért nincs meghatározott helyünk a világban, hol gyökértelenül élünk. Tegyük jóvá elődeink hibáját a mi gyermekeinknél, neveljük őket önértékes zsidókká, szabadítsuk fel őket az alacsonyabbrendűség érzése alól, hogy lelkileg szabadon, felkészülve indulhassanak egy szebb jövő felé.

Ezzel az érdekes, magasívójú előadással, melyet sok hálás tapsal köszönt meg a hallgatóság, befejeződött az első Kulturestjék, mely erkölcsi, anyagiakban egyaránt fényesen sikerült s sok új katonával gazdagította a Wizo nagy táborát.

Szatmár, 1933. december 12.

Hegedűs Zoltánné

A zsilvölgyi csoportok munkája

Reiter Lunka országos ügyvezető és Szidon Józsefné szervezeti körútja

A Wizo Országos ügyvezetője Reiter Lunka és Szidon Józsefné, a lugosi csoport elnöknője, november végén a Zsilvölgyben látogatták meg a csoportokat.

Hátszegre vezető utjukban elsőnek a fiatal karánsebi csoportot keresték fel és örömmel látták, hogy az alig két hónapos csoportnak ma már 112 tagja van és nagyon agilis elnöknőjük, Pollák Rudolfiné, hetenként tart kellemes, komoly összejöveteleket. Minden második héten teát rendeznek a karánsebi hölgyek, melyeken a tagok teljes számban jelennek meg. — Minden kilitást meg van arra, hogy rövidesen igen szép eredményeket fognak elérni.

Hátszeg régi cionista városka, természetesen tehát, hogy a Wizo csoportja itt rendszeres munkát végez, Hersch Samuné elnöknő vezetése mellett a vendégek tiszteletére teaestét rendeztek, melynek elég nagyszámú közönségéből megállapítható, hogy Hátszeg zsidósága szintizta cionista. A teaest keretében Sidon Józsefné a Palesztinai Wizo intézményekről, mint szemtanú beszélt, utána Reiter Lunka tartott a Wizo munkáról és az általános problémákról színes, érdekesítő előadást. Lelkesen ünnepelte a hallgatóság az előadókat.

Hátszegről Petrozsényba vezetett az út, ahol sikerült egy miting keretében tartott előadással az ellankadt Wizo tagokat új munkára serkenteni és a vezető ség megígérte, hogy újult erővel fog neki a munkának. Petrozsényban és Lupeni-ban Reiternek és Szidoné Keren Hajeszd akcióit is folytatták, mely munkában nyuj-

tott segítségükért sok köszönet illeti dr. Abrahamné, Schäffer és Grossmann urakat, kik egész idejüket az akciónak szentelték. — Szép eredményeket is értek el a hölgyek, amely a központot arra készítette, hogy az önkéntes delegátusok munkáját Erdély egész területére kiterjessze és forszírozza.

Két napi munka után Dévára érkeztek a hölgyek, ahol mint Erősné, a Zsidó Nőgyűlés elnöknője, Szeghőné és Rappaport Frida urhölgyek vendégei, munkájukban erősen támogatták. A lelkesítő előadás után könnyűszerrel megalakították a helyi Wizo csoportot és remélhető hogy a fiatal asszonyokból összeállított vezetőség tetterős munkássága meg fogja hozni a kívánt eredményt. Az ügyvezetőt Rappaport Frida vállalta. Utolsó állomás Gyulafehérvár volt. — Treitel Zsigmondné megbeszélésre hívta össze a hölgyeket, melyet Fuchs Nándor ur a hitközség elnöke és Mendel N. urmó nyitották meg. Utána Reiter Lunka és Szidon Józsefné beszéltek oly meggyőzően, hogy Fuchs Nándor ur is buzditó szavakkal kérte a hölgyeket, lépjenek ezen nagy szerű eszme és munka harcainak sorába, valamint ő is, minden anyagi és erkölcsi támogatást biztosít a fiatal csoport számára. Megalakult a Wizo csoport és Fuchs Nándorné a többi hölgyekkel együtt megígérte, hogy a munkából a legaktívabban kivészik részüket.

A nyolcnapos ut eredményes volt és a központ elhatározta, hogy csoportjait sürribben fogja felkeresni vezetőivel, hogy a Wizo-életet új munkára serkentse.

WIZO-HIREK

A szatmári Wizo hírei. A Wizo teák Szatmáron élénk társadalmi eseményeké fejlődtek ki. Az elmúlt hetekben Heimovits Mórénál volt tea-délután, melyen a sajtóreferens, Hegedűs Zoltánné számolt be az eddigi eseményekről.

A legutóbbi teát pedig özv. Klein Vilmosné és menyé Kertész Ferencné adták. Dr. Páry Béláné méltatta itt a vendéglátó ház néhai urának, Klein Vilmosnak a cionizmus terén végzett uttörő munkáját, kifejtve, hogy az ő nyomdokain haladjunk most, ki a cionisták pionirjai közé tartozott s lelkesen dolgozott már évtizedekkel ezelőtt azon, hogy őshazánkat új hazánkká építhessék. Dr. Fáyné meghatóan szép beszéde könnyeket esalt a hallgatóság szemébe s hálás tapsokkal jutalmazták azt. Ezen a nagyon nivós teán dr. Roóz Gusztávné ismertette a nők jogi helyzetét a különböző államokban, érdekesen, színesen, majd dr. Sch. Kohn Margit informálta a belépő új tagokat a Wizo lényegére, céljaira felől, a töle megszokott intelligens, stílusos előadásban.

Szatmáron a tagok száma már nyolcvanra emelkedett, a teák egyenként 4-500 lejt, a Kulturestjék 2000 lejt hozott, ezzel is segítve a Wizo céljai megvalósításában.

A „B'not Cion” WIZO leánycsoport f. év december 2-án megtartott rendes gyűlésén Leitner Vera nagyon szépen elkészített biblia-heti szakasz magyarázattal szerepelt. Vendégként Reiter Lunka, a WIZO országos ügyvezetője ismertette Thomas Mann: Jacok című most megjelent zsidótárgyú könyvét a töle megszokott lebilincselő előadási módorban.

WIZO-élet Vásárhelyen. A múlt hónap 19-én Helmer Józsefné lakásán tea volt, amelyen dr. Berner Mór tartott előadást. 22-én a dr. Ghermán Györgyné lakásán bridge délután volt. Az Avoda-klubban három rendes kultur-délután volt. November 2-án dr. Lövy Miklós tartott előadást „A házasság intézménye a történelem folyamán” címmel. 15-én Halmos László tartott revüt. A 29-én tartott kultur délutánon Mandula Karmela ismertette az ifjúság helyzetét és célkitűzéseit. December 6-án közgyűlést előkészítő választmányi gyűlést tartottunk az Avoda Clubban és este tea volt dr. Löwensteinné lakásán. Egy részt WIZO-tagokból álló kártya partit minden heti összejövetelén a nyereséget a WIZO-nak adja. Ilyenformán Hübner Lajosné, Vámos Sándorné és Nagy Dezsőné révén már nagyobb összeget juttattak el a WIZO-hoz. (r. e.)

A szalontai WIZO-csoport november 29-én a Kereskedelmi Körben kulturösszejövetelt tartott, melyen ugy a tagok, mint a vendégek szép számban jelentek meg. Preisz Dénesné elnöknő megnyitotta után dr. Nébel főrabbi sorozatos előadását folytatta, melyben ezuttal a bibliának a modern házasságot és jog kialakulásáról való kutatásával foglalkozott. A következő összejövetel megbeszélése után elnöknő bezárta az összejövetelt.

A nagybányai WIZO-csoport november 22-én tartotta meg első összejövetelét, a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben, mely összejövetelen a tagok igen szép számban jelentek meg. Boros Pálné elnöknő nyitotta meg az ülést. Rózsa Andor, a bányai Zs. N. Sz. helyi csoport titkára rövid előadásban ismerteti a cionizmust, Sándor Arnold a WIZO alapszabályait. Elhatározták egy nagyobb meeting megtartását és egy központi előadó meghívását erre az alkalomra.

A szamosújvári WIZO a Zsidó Társas-kör helyiségeiben tartotta meg szezonnyitó teáját, a Nőgyűléssel karöltve. Háziaszonyok voltak a Nőgyűlés részéről Sándor Gézané, a WIZO részéről Goldstein Adolfné. Az elnök megnyitotta és a titkári beszámoló után Öhlbaum Sándor tartott nyvós előadást „Juda vercke” címen. Műsor és tea után tánc volt. A teaestéket kéthetenként ismétlik meg. Salamon Dezsőné és Rosenfeld Józsefné folyó hó 9-én adták teát. Chanukka szombatján, folyó hó 16-án ismét nagyszabású műsorra készülnek.

A szamosújvári Young-Wizo december 3-án alakult meg 20 taggal. Elnök: Ferenstein Boriska, pénztárnok: Farkas Margit. Rendszeres héber tanulás, teák és a tél folyamán több rendezvény van programba véve. A heti összejöveteleken a tagok felváltva tartanak revüt.

A nagyváradi Wizo és Yung-Wizo jelentése. Az utóbbi hetekben nagyon erős lendülettel láttak neki a munkának a WIZO asszonyok. A november 25-én megtartott választmányi ülés résztvevői önkéntesen vállalkoztak rá, hogy a rendes hétfői bridge délutánok mellett házi bridgeket is fognak rendezni. Az első e szezonban Hajdu Hugoné volt, követte Heller Józsefné délutánja, a legközelebbi összejövetelt dr. Fried Józsefné rendezte. Vasárnap, folyó hó 10-én délután Rosenberg Manca tartott előadást „Az Ut” címen, amelyben kifejtette, hogy a zsidóságnak, főképpen a zsidó ifjúság törekvésének és útjának csak egyetlen célja lehet a realizálódott Palesztina-ideál. Az előadást szívesen hallgatta végig és nagy tetszést aratott. Ugyanaz nap este az ujonnan alakult Fészek Club összes helyiségében tea-estély volt a KKL javára a Wizo rendezésében, ami várakozásain felül jól sikerült. Az asszonyok dr. Markovits Ignázné elnöknő vezetésével állandó megbeszéléseket folytatnak a N. I. B. rendezése érdekében, örömmel várják Erdély zsidó asszonyait és minden erejükkel azon igyekeznek, hogy a végzendő sikeres munka mellett jól is érezzék magukat az oradeai asszonyok körében. — A Yung-WIZO tisztújító közgyűlése óta itt is megkezdődött és rendszeresen halad a nevelő munka a diákok keretén belül. Az összejöveteleket a Wizo helyiségekben tartják (Nagy Piac 11), minden vasárnap délután 4 órakor. Az első diákok Rácz Böske a Yung-Wizo alelnöke Tschernikovszkyról életéről és költeményeiről tartott nagyon szép előadást és több verset szavalta. A következő diákok Just Móse ur a Mizrahi ifjúság egyik helyi vezetője ismertette csoportja ideológiáját, amelyet élénk vita követte. Krausz Magda az Aviva-Bariszia ideológiájáról beszélt, ugyancsak vita keretében. A Yung-Wizo kezdeményezésére, az Aviva-Bariszszával és a Somér Haecairral együttes rendezésben december 17-én, vasárnap délután 5 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagyeremében műsoros Chanuka délutánt rendeznek, teával és táncal egybekötve, a KKL javára, amely iránt városszerte nagy az érdeklődés.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO temesvári köpontja. Piata Aganesti 4.

— Farkas utján az egyik viselőjelöltet...

— Elműt ke... donból jelentik... és Le Bourget... mi történt a g... ronalan franci... repülőgépek u... nál.

Karácso

Selyemkombi

Ciuj, Re

— Az üzlet... munkájgyi m... december 24-... resztette a m... cember 27-én... a kereskedők... ket.

— A Heimw... nek a fasizmu... Heimwehr-vez... ról kiadott sajt... hogy a vezető... van a követend... is folytatni k... gető demokrá... céljának, a fás... eléréséig.

— Rettenet... sza a karácson... zációja, ugy ta... kintetében. Ifju... rangu. Ha igaz... ugy azonnal re... könyvszótálya... portó.

Rádió

Megérkez

Világslá

Kérjük ná

ELE

Főtér és C. Vi

ral Sz

— December 23

dátumot, mert ez zsidóságnak egy... desz része. A k... egmenházának... got nem kimélv... gondoskodik, hog... sort kapjon és... részesüljön. Van... kedet, mint elag... kant testvéreink... felemelőbb érzés... az agok hátrale... bához, puha párn... nak. Tehát mind... ber 25-én az új I... eselekedetével is... aggot testvérei... kevés és hogy e... folni kell. Szeret... előrangú táncz... büfflevél várja k... ság. Viszontlátás... iparkamarában.

HIREK

**Farkascorda támadta meg kortes-
tján az egyik nemzeti parasztpárti kép-
viselőjelöltet, Stefan Ciobanu professzor**
A nemzeti parasztpárt tighinai jelöltje
tegnap délután Tighinából kortesutrá in-
dult, Coborzia község határában farkas-
csorda támadta meg a professzort és ki-
sérőjét. Fegyver nem volt náluk úgy,
hogy a farkasok mind közelebről fenye-
gették a szánt. Végső kétségbeesésükben
meggyújtották a magukkal vitt választási
manifesztumokat és így sikerült el-
menők a községet, ahol a lakosság fegy-
verrel üzte el a vadállatokat.

Eltűnt két angol sportrepülő. Lon-
domból jelentik: Két sportrepülő Croydon
és Le Bourget között eltűnt. Nem tudni,
mi történt a gépekkel és a pilótákkal. Az
útvonal francia részén kutatnak a sport-
repülőgépek után, ezideig eredménytelenül.

Karácsonyi ajándékok

vásároljon
Selyemkombiné Lei 123
STEA.
Cluj, Regele Ferdinand 9.

Az üzletek karácsonyi rendje. A
munkügyi miniszter újabb határozatban
december 24-re és december 31-re felfüg-
gesztette a munkaszünetet. Viszont de-
cember 27-én, karácsony harmadnapján
a kereskedők nem nyithatják ki üzletei-
ket.

**A Heimwehr-vezérek tovább küzde-
nek a fasizmusért.** Bécsből jelentik: A
Heimwehr-vezérek bizalmas értekezleté-
ről kiadott sajtótájékoztató megállapítja,
hogy a vezetőség teljes egyetértésben
van a követendő lépések felől s továbbra
is folytatni kívánja a harcot a veszte-
gető demokrácia és a marxizmus ellen
céljának, a fasizmus uralomrajutásának
eléréséig.

**Rettenetes Adolf tragikomikus épo-
za a karácsonyi könyvpiac egyik szen-
zációja, úgy tartalom, mint olcsóság te-
kintetében.** Ifjúsági olvasmányok is első
rangú. Ha igaz művészi élvezetet akar,
egy azonnal rendelje meg az Új Kelet
könyvosztálya révén. Ara 20 lej és a
postó.

Rádióvevők!!!

Megérkeztek a legmodernebb

Világláger rádióink

Kérjük nálunk meghallgatni!

ELECTRICA

Főter és C. Victoriei sarok (Cent-
ral Szálló épület)

December 25. Azért emeljük ki ezt a
dátumot, mert ezen a napon a kolozsvári
zsidoságnak egy felejthetetlen estében
lesz része. A kolozsvári zsidó iparosok
egymen házában hölgybizottsága fáradsá-
got nem kímélve nagy körültekintéssel
gondoskodik, hogy a közönség hívós mű-
sort kapjon és kellemes szórakozásban
részesüljön. Van-e emberbarátabb celek-
kedet, mint elagott, munkában megrok-
kant testvéreink gyámolítása és van-e
felemelőbb érzés, mint tudni azt, hogy
az agok hátralevő napjaira meleg szo-
bához, puha párnához és jó ellátáshoz jut-
nak. Tehát mindenki igyekezzen decem-
ber 25-én az új Iparkamarába, hogy ezen
celekedetével is bizonyítsa, hogy az el-
agott testvéreinkért minden fáradozás
kevés és hogy e nemes intézményt pár-
tolni kell. Szeretettel, hívós műsorral és
előrangú tánczenével, valamint kitűnő
bufféval várja közönséget a hölgybizott-
ság. Viszontlátásra december 25-én az új
Iparkamarában.

A bűvös erszény. Ligeti Sándor ki-
tűnő regényének folytatása a lap mai
számából anyagtorlódás miatt kimaradt.

**Harminc napig fog Zágrábban tar-
tózkodni a jugoszláv királyi pár.** Belgrád
ból jelentik: A királyi pár harminc na-
pig fog Zágrábban tartózkodni. A lapok
beavatott helyről szerzett értesülései sze-
rint közelebről politikai amnesztia lesz
Jugoszláviában.

Eljegyzés. Grünblatt Klári Kolozs-
vár és Hartmann A. Lajos Nagyenyed
jegyesek.

**Megcsuszott és a teherkocsj kerekai
alá esett egy mozdonyvezető.** Sulyos sze-
rencsétlenség történt tegnap a pitești
állomás közelében, Zilie Anghel mozdony
vezető fel akart ugrani egy mozgásban
levő teherkocsira. A sikos lépcsőn meg-
csuszott és olyan szerencsétlenül esett a
kerekék alá, hogy súlyos sérüléseket
szenvedett.

Ügyvédi hír. Dr. Kertész Andor ügy-
véd irodáját Targu-Muresen, str. Stefan
cel Mare 7. szám alatt megnyitotta.

**Két fiatalember közelharcot vívott
egy farkascordával az országuton.** Doro-
hoi közelében két fiatalembert, akik szá-
non igyekeztek a város felé, egy csorda
farkas megtámadta. A két fiatalember
fegyver hiányában kést rántottak és az-
zal próbálak védekezni a fenevadak tá-
madása ellen. Szerencsére az országuton
egy autó jött felük szembe, melynek utá-
saj azonnal segítségére siettek és lelőtték
a farkasokat.

Royal Mozgó

Ma, vasárnap utoljára:

„Trenk báró“

Jókai Mór regénye után.

Vasárnap d. e. 11 kor matiné: **Borzal-
mak háza.** Boris Karloffal. Hétfőn
szenzációs vigjáték: **Szeralem a manó-
veren.** Főszereplő: Gretj Theimer.

**Ertékes festmények (Kézdí-Kovács,
Neogrády, Jándi, Ziffer) árverése foly-
tatódik folyó hó 18-án, hétfő délután fél
5 órától v. Egyetem u. 1. üzlethelyiség-
ben.**

**A kolozsvári Zsidó Nőegylet folyó hó
17-én, ma délután 5 órákor teadélután
rendez a Cristal Palace termében.**

**Hírek három nagy osztrák bank fu-
ziójáról.** Bécsből jelentik: Hírek vannak
a Kreditanstalt, a Niederösterreichische
Escomptegesellschaft és a Wiener Bank-
verein fuziójának előkészületeiről. Cáfó-
latok ellenére hódít az a meggyőződés,
hogy a fuziót néhány héten belül keresz-
tül fogják vinni.

Karácsonyi ajándékok

olesón vásárolhat

STEA.

Cluj, Regele Ferdinand 9.

**Torokfajásnál öblögesse torkát
„Diana“ sósborszesszel, ezzel megelőzi a
fertőzést.**

**A jövő héten új kormány alakul Spa-
nyolországban.** Madridból jelentik: Kor-
mányhoz közelálló körökből kijelentették,
hogy a jövő hét folyamán új kormány
fog bemutatkozni a törvényhozásnak.
Egyidejű jelentés szerint a hatóságok
folytatják a baloldali szélsőségek ildő-
zését. Számos újabb házkutatást és letar-
toztatást eszközöltek. Nagymennyiségű
robbanóanyag és fegyver került a ható-
ságok kezére. A hatósági akció a legna-
gyobb eredményt Logronoban mutatta
fel. Több, mint ezer bombát és fegyvert
foglaltak le.

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártolj-
te hát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

Egyetlen penge sem érte el a

LERECHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbálatok ki még ma!
Romániai vezérképvislet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7

5 FLEURS FORVIL

AJÁNLJON

**Vasúti katasztrófa Lengyelország-
ban.** Varsóból jelentik: Posen közelében
sűrű ködben két személyvonat összeütkö-
zött. Tizenegy halottja, négy életveszélyes
és husz sebesültje van a katasztrófának.

Eljegyzés. Davidsohn Carola (Buen-
resti) és Jozepovics Zoltán (Cluj) jegye-
sek. (Minden külön értesítés helyett.)

**Segélykérő jeleket ad le egy orosz
jégtörőhajó.** Párizsból jelentik: Moszkvai
jelentés szerint a Cseljuszkin orosz jég-
törőhajó a Behring tengeren jégzajlásba
került, amely egyre északabba sodorta.
A hajó napok óta rádió segélykérő jele-
ket ad le. Közölték a hajóról, hogy a jég
teljesen körülzárta a hajót és hogy rob-
bantása nem járt semmi eredménnyel.

**Elhízott egyéneknek a természetes
„Ferenc József“ keserűvizkura hatalmas-
an előmozdítja a bélműködést, testet
könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt
alvást teremt. Az orvosi szakirodalom ki-
mutatja, hogy a Ferenc József víz a máj
és a végbél felé irányuló vértörlődésnek
valamint aranyérel és prostatatabajoknál
is áldásos hatást fejt ki.**

Karácsonyi ajándék

1 méter tenniszflanell Lei 15
1 méter flanell pizsamára Lei 19

STEA.

Cluj, Regele Ferdinand 9.

Karácsonyi ajándékokra

dívatsszövetek és selymek legolcsóbb
árban és jó minőségben

STEA.

Cluj, Regele Ferdinand 9.

**Nyugdíjazzák Ausztriában a férjes
köztisztviselőket.** Bécsből jelentik: Mi-
nisztartanási rendelet jelent meg, amely
a férjes asszonyok köztisztviselői minő-
ségét nyugdíjigényeinek épségben tartá-
sa mellett megszünteti. A rendelet ki-
mondja, hogy amennyiben köztisztviselő
nő házasságot köt, állásáról lemondott-
nak tekintendő s ez esetben csak vég-
kijelégítéshez van joga.

Aviz

Comitetul de Ajutorare al Municipi-
lui Cluj publică licitația pentru ali-
mentele si combustibilul necesar ajuto-
rării somerilor din Cluj, pe ziua de 18
— XII — 933 — Luni, ora 4 p. m., în
Strada Cogălniceanu No. 4. Biroul Co-
mitetului și anume:

10.000 kgr. fasole,
15.000 kgr. cartofi,
15.000 kgr. făină de pâine — în
tegrală —

3000 kgr. slănină de topit,
10.000 kgr. carne de vită, cal. I.
20 vagoane lemne, stejar clasa I.
Ofertele scrise și sigilate se vor de-
pune la biroul Comitetului până Luni
18 Decembrie anul curent ora 12 a. m.,
iar desfacerea lor se va face la ora 4
p. m. în fața Comitetului de Ajutorare.
Plata furniturilor se face prin Banca
Natională a României, filială Cluj.
Caietul de sarcini și informațiuni, la
Biroul Comitetului, în orele de servi-
ciu.

Comitetul de Ajutorare
al Municipiului Cluj

UJ KELET *Legújabb hírek*

A pénzügyminiszter lemondásáról ír a Patria

„Végezni” akartak Karánsebesen Maniuval a liberális kortesek

Az alkotmányreformról beszélt a nemzeti parasztpárt volt elnöke. Dinu Bratianu és Duca között súlyos ellentétek robbantak ki a párizsi tárgyalások sikertelensége miatt

Cluj-Kolozsvár, december 16. (Az Uj Kelet tud.) A Patria mai száma feltűnést keltő cikket ír a pénzügyminiszter párizsi tárgyalásai miatt várható részleges kormányválságról. A Patria szerint Dinu Bratianu párizsi tárgyalásait nem kísérte szerencse és nem sikerült sem a fizetésekre kedvezőbb feltételeket elérnie, sem pedig azt, hogy a külföldi szakértőkről szóló genfi egyezményt hatályon kívül helyezték. Dinu Bratianu hazaérkezése után azonnal jelentést tett tárgyalásai eredményéről Duca miniszterelnöknek, aki állítólag rosszalását fejezte ki afőlért, hogy

a pénzügyminiszter ennyire üres tarsoljával tért haza az országra.

A lap szerint a pénzügyminiszter azonnal felajánlotta lemondását Ducának, aki azonban ezt visszautasította, azzal, hogy a választások előtt nem szabad megkockáztatnia egy részleges kormányválságot sem.

A miniszterelnök és a pénzügyminiszter között igen kiéleződött emiatt a helyzet. A szombati reggeli lapokban a miniszterelnökség kommunikációját tett közzé, melyben bejelentette, hogy

a választások és a parlament megülése után a kormány Costinescu útján tovább fogja folytatni a tárgyalásokat Párizsban.

Ez a kommuniké híj szerint végsőig elkeserítette a pénzügyminisztert, akinek Costinescu személyes ellenfele. Dinu Bratianu kitart amellett, hogy a konfliktusnak akként kell levonnia a következményeit, hogy lemond tárcájáról. A Patria szerint a tárgyalások Dinu Bratianu és Duca között folynak, de a pénzügyminiszter már szombaton nem jelent meg a miniszteriumban.

„Végezni” akartak Maniuval Karánsebesen a liberális kortesek

Timisoara-Temesvár, (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, Maniu Gyula Temes megyébe utazott a választási kampány előmozdítása érdekében. A nemzeti pa-

rasztpárt vezére Temesváron kívül, sorra látogatta a bánsági városokat. Szerdán Lugoson volt, ahonnan esütörtökön akarta folytatni útját Karánsebes felé. Elutazása előtt azonban felkereste Maniut. Aneusa volt nemzeti parasztpárti szenátor és arra kérte őt, hogy halassa el egy nappal karánsebesi útját, mert ott rendkívül izgatott a hangulat. Maniu javaslatának hírére ugyanis

a liberális érzelmi Kerpay községből bűtykösökkel és revolverekkel felszerelt legények vonultak be Karánsebesre és utjuk során azzal fenyegetőztek, hogy röviden végezni fognak Maniuval.

Csütörtökön belügyminiszteri rendelet érkezett Karánsebesre, amelynek értelmében a harcias falusi legényeket visszatalonolták lakhelyükre. Maniu Gyula pénteken érkezett meg Karánsebesre, ahol a Zöldfészalló termében tartott beszédet a nagyszámban összegyűlt választók előtt.

— 1912-ben — mondotta Maniu — jartam utóljára Karánsebesen és akkor megígérttem, hogy itt román lesz a hivatalos nyelv. Huszonegy év után megállapítom, hogy ígéretemet beváltottam.

Ezután elmondotta Maniu, hogy miniszterelnöksége alatt háromszor akarta megváltoztatni az alkotmányt, először a régensek alatt, de akkor igen zavaros volt a politikai helyzet, másodszor második kormányalakítása idején, ekkor azonban még nem látta elég éretnek az időt, harmadszor viszont a politika hamarabb sodorta el a hatalomról, semhogy tervét realizálhatta volna. El akarta törölni a jogszertint szenátorságot, alkotmányosan akarta garantálni a konverziót, az ország természeti kincseinek fedezete mellett fokozni akarta a pénzforgalmat és le akarta dönteni a korlátokat, amelyek az uralkodót elválasztják a nemzetől. Mindezzel az alkotmányosságot akarta megerősíteni az országban.

Dan Radulescut szabadláb-
ra helyezték

Cluj-Kolozsvár, dec. 16. (Az Uj Kelet tud.) Dan Radulescu egyetemi tanárt a kit a többi vasgárdista letartóztatottakkal együtt Dére szállítottak el szabadláb-
ra helyezték. A professzor szombaton reggel érkezett haza. A tőbi letartóztatottak szabadláb-
helyezéséről még nem döntöttek.

Ma délelőtt tartja meg kolozsvári nagygyűlését a Zsidó Párt

Cluj-Kolozsvár, dec. 16. Ma, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor nagy népgyűlést tart a Zsidó Párt kolozsvári tagozata az Építők munkások Otthonában. A nagygyűlés Kolozsvár zsidó népének méltó megnyilatkozása kell, hogy legyen a zsi-

dó szolidaritás és a zsidó hűség iránt. Minden kolozsvári zsidó érzerze kötelességének, hogy a Zsidó Párt mai gyűlésén személyes megjelenésével tegyen hitet az önálló zsidó lista mellett.

A londoni gyárakban be- szüntették a munkát a rettenetes hideg miatt

Felmondta a szolgálatot a londoni vízvezeték. Velencében tíz fokos a hideg. Mindenfelé késnek a vonatok

— London, dec. 16. Délangliában továbbra is dermesztő hideg uralkodik. A kikötők hatalmas orkán miatt változatlanul megközelíthetetlenek. A La Manche esatornán a viharban több mint harminc személy vesztette életét. Londonban több nagyüzemben be kellett szüntetni a munkát a nagy hideg miatt. A délengliai folyók legtöbbször befagyott. Londonban a vízvezeték nem szolgáltat vizet a fagy miatt.

Párizsi jelentés szerint a La Manche esatornán tovább dühöng a téli vihar. Sok gőzös el sem indult Anglia felé.

A hőmérséklet különösen Keletfranciaországban most is igen alacsony s több

helyütt bőséges havazások vannak. Római híradás szerint Velence körül hatalmas vihar példátlan dagályt vont maga után. A magas vízállás meg tart. A közlekedés csaknem teljesen megbénult mivel a hidak alatt a magas vízállás miatt a vízi járművek nem tudnak áthaladni. A viharban Chioggia halászfalu 14 halásza eltűnt.

A Tiberis az olasz fővárosnál 12 méteres rekordmagasságot ért el. Ha az emelkedés folytatódik, a folyó kilép medréből. Állandó árvízjelző szolgálatot kellett a partvidéken létesíteni.

Veneciai jelentés szerint a magas dagály még tart. A lagunákban egy esóna-

kost és fiát megfagyva találták. A hőmérőket tegnap —10 fok alá szállított le.

Ujabb jelentés szerint a hajóforgalom az Adrián hatalmas szélrohamok miatt szünetel.

A Dunán és a Szávan erős jégzajlás miatt a hajózás szintén teljesen szünetel.

A Dráva és a Száva közötti területen hófúvások miatt beszüntették az autóbussz forgalmat. Dalmácia felé a vonatok még most is hatalmas késésekkel közlekednek. Tizenkét órán át Spalatóval nem volt vonatösszeköttetés. Bécsi jelentés szerint Salzburg környékén hatalmas hótorlaszok késéseket okoznak a vasúti közlekedésben. A nemzetközi vonatok késései igen jelentősek.

Varsó, dec. 16. Keletlengyelországban a hőmérő —30 fokot mutat. A Kárpátok lengyelországi lejtőin állandósult a még ennél is alacsonyabb hőmérséklet. Helsinki jelentés szerint a Finn-öböl befagyott. Százhusz vízi jármű a jégben vesztéget.

Gyorsított eljárás alapján kezdte meg a temesvári törvényszék dr. Gruber és társai perének tárgyalását

Timisoara-Temesvár, december 16. (Az Uj Kelet tud.) Ma kezdte meg a temesvári törvényszék Lupan és Mate tanácsa a néhány nappal ezelőtt letartóztatott huszonhárom kommunista ügyének tárgyalását gyorsított eljárás alapján. A vádlottak közül Gál Klement, Bontida Jánost, Löwy Sándort, Mandel Adolfot, Mandel Dávidot, Farkas Bélát, Farkas Reginát, Copand Erzsébetet, Bódy Máriát, Berkovits Mayert, Ridegh Bélát, Ferencz Józsefet, Stark Dezsőt, Wolostyan Lajost, Király Bélát, Németh Istvánt, David Jánost és Boehis Erzsébetet, dr. Bürger Ernő ügyvéd védi, míg Zoldne Erzsébetet védelmét Niculau ügyvéd látja el. Dr. Gruber Farkast Hiotu Jean védi. A mai tárgyaláson a vádlottak kihallgatását kezdte meg a törvényszék. Ítéletre előreláthatólag három napon belül kerül sor.

FATÜZELÉS

terén vezet a közkedvelt

„ZEPHIR”
Folytonzó kályha
10 kg. fával fűt egy
normál szobát 24
órán át

Szántó Dezső és Fia
redőny és kályhagyár
Oradea

Kérjen díjtalan árjegyzéket!
Lerakat: „Barzel” vaskereskedés.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó
nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Barzei
I. Pop (v. Brassai a.) 18. Telefon: 84

SI felszerelések
500 lejtől

világhírű
Hudora-korcsolyák

Sport **ródlík**

legmegbízhatóbb beszerzési for-
rása. Erdély legrégebbi szak-
üzlete.

**SCHUSTER
EMIL CLUJ**

Ma már mindenki tudja, hogy a HELLMANN

kenyér, rozsvegni, kalács, kifli és zsemlye izletes, higiénikus és a legmagasab-
tápértékkel bír. Zsurveknit, kalácsot megrendelésre házhoz szállítok. Telefon 49

Fax
plátó
No. 22
4a Bar
Telefo
Havon
évre 6
földre:
félre:
detélel
KELE
aidósa
keink
rás meg

A sora
Huszó
zsidó né
melyen a
vnuul
sön sorsa

Nines
hiábvál
három es
az erdély
len utat,
menyese
den o'dal
kulturális
lami, közs
kező meg
len.

Azokna
gukra bel
bilineseit,
és minden
ges akara
tanósobb

Minden
hogy a Zs
vazatában
egész zsidó
nelmi mű

Szerdán
hogy tudu
dó érdek

Hogy fu
vagy pedig
amelyet a
saját gyen

Az urnák
az ó szava
mai zsidósa

Senkise f
önmagának
nek.

Nem lehe
den zsidó
önálló zsidó

Csak arra
szavazata eg
redett haren
üzetésben él
dásáért.

Es arra k
és népet becs
hanem a zsidó
mát képvisel
zatát.

Csernovice
ramarosszige
ban, gazdag
atánt a zsidó
szentélyévé
fülkét.

Azok, akik
a kormánypá
adják el, hat
nézik, de nem
a zsidó nép h

Az alamizs
a választások
névé akarják

Azok a zsidó
legvadabb te
gukat és zsidó
nyomás szegye
egységbontás
merának a ha
tikai játékok
érdemes zsidó
gével. Az erl
lyesztették M

Mi hisszük
hiszi, hogy M
a becsületes
urnák előtt
adni azoknak
az ó gazdaság
és morális sz
üket társítani.